

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és Ünnepnep után is.

II. év.

Budapest, 1898, szombat, augusztus 27-én.

235. szám.

Második ütközetünk.

Thun és kollegái, kiknek kíséretében van Slavik miniszteri fogalmazó és a hivatalos titok, holnap ismét találkoznak Bánffyékkel és ugyanilyen nemű kíséretükkel. A közönség pontosan nem ismeri a köveket, melyekben a konferencia minden jó indítás mellett is megbotlott, s pontosan nem ismervén az okokat sem, melyeknél fogva e bukás-csolások részletei eltököltnak, a közönség benevolus spectator gyanánt áll a vasuti sinek mentén, hol a monarchia jövője külön szalonkocsikban szalad Bécsből Budapestre, meg Budapestről Bécsbe.

Nem vagyunk egymagunkban, kik a befüggönyözött ablakokon bepillantani szeretnénk. Testvéreink Bécsben ugyanezt cselekszik. A németek aggodalma ma szokatlanul nagy és megtörtént az, hogy a példás bünhődéssel fenyegetett Magyarország ma egyszerre csak megnőtt a szemükben. Félelmetes óriássá, akinek láttára Thun és Kaizl megrettent és hazafutott Bécsbe. Mindent elnyelő minotaurussá is, akinek bömbölésére Thunnak, a tizennegyedik dragonyosezredbeli őrnagynak megremegett a kolini csata emlékére beretvált ajka és elrebegette a boldogító igent: „Lemondok a provizoriumról.” És ravasz és diadalmas üzérre is, aki nem egyezett belé a boldog emlékü Bilinski boldog emlékü junktimjének feltámasztásába, hanem a törvény papirosával argumentálván, a kvótát ismét

kiemelte a tárgyalási anyagból, hogy így kellemes csalódásba ringassa Ausztriát, amely legalább a 34.8 százalékos kvótába vetette a reményét, vigasztalásul a Badeni egyéb javaslataiért. Ny rettentő győzelmei vannak ma a bécsiek szemében Magyarországnak. Azt mondják, hogy amennyiben valami „végleges” történt Budapesten, az nem lehet egyéb, mint a báró Bánffy Dezső álláspontjának diadala, tudniillik a tizennegyedik szakaszos Ausztriával való szerződéses terv és ez, úgy látszik, így is van és az osztrák németek, akik e paragrafustól jobban félnek, mint a kvóta-konzervatívizmustól, méltán fáznak ettől a mi sikerünkötől. Hogy Kaizl pénzügyminiszter ifjucseh képviselő korában ugyanazt a kiegyezést győttörte és támadta kegyetlenül, amelyet most a Bánffy diktandójára megír, az bizonyosan csak erkölcsi elégtétel német „testvéreink”-nek; a finanziaális balsiker és Thun-Hohenstein Ferencz meghosszabbított orra nem az az igazi keserűség, melyből Magyarország ellenszenves leírása támad: itt az alkotmányosságának már közvetlenül a nyakához surlódik a kés és azért kell Magyarországot minotaurusnak lefesteni.

Jól és helyesen van a helyzetnek ez a legújabb panorámája. Mondják hát egyrészt azt, hogy a közös minisztertanácsban a magyar kormány elötlünk és mindenki előtt ismeretlen kész pro-
pozíciója briganti módjára csapott le az ártatlan osztrák küldöttekre, kik fehér kendőt lobogtatva jöttek; mondják hát

másrészt azt, hogy kompromisszumot kezdtek, de be nem fejezték és — quot capita, tot sensus — miután félhivatalos magyar adatokkal ebben az esetben még a bécsi sajtó sem szolgálhat, mondják végül azt, hogy a helyzet ma még mind a két kormányra nézve egészen egyformán kritikus: a magyar politikai világ, az utólagos rejtélyfejtés egyetlen módja állván neki rendelkezésre, a bécsi harsonaszó után az aktuális kérdésekről ugyan nincsen informálva, de annyit következtethet a csüggedésből, hogy Thun és társai egy veszített csata után indultak Budapestre, a másik csatába, amely még nem dőlt el, amely esetleg ma dől el, vagy csak holnap, holnapután. A magyar kormány Ischlbe két héttel ezelőtt úgy indult, hogy egyszeriben vége lesz a hadjáratnak, a helyzet azonban úgy alakult, hogy csak egy ütközetet nyert: azt, amelyben elesett az újabb provizorium terve. Két héttel a lefuvás és a sebesültek kötözgetése után ez az első nyert csata ma biztosnak látszik. Most kerül a sor a második ütközetre, ahol a döntő szava ismét az uralkodót illeti: kívánjuk (hiszen időbeli kívánságokban nem vagyunk nagyon követelők) kívánjuk, hogy — két hét múlva a második ütközetnek is örülhessünk. Addig talán az egész hadjáratról hiteles vezérkari leírásokat is közlétesznek Magyarországon.

Mig ez bekövetkezik, reménykedni bátorokodunk. Ausztria a mai bécsi hangok szerint kevesebb reménységgel van

A szanszkrit nyelv.

Irta: Potapenko N. L.

Valaki kopogott az ajtón. Lupuskin kisasszony. abban a hitben, hogy a cseléd jön takarítani, anélkül, hogy fölemelte volna a fejét, küssé haragosan kiáltott:

— Entrez!

A szobalány azonban nem nyomhatta volna meg olyan erősen a kilincset, nem rántotta volna úgy fel az ajtót és nem rontott volna be olyan vehemensen a szobába.

Lopuskin kisasszony kénytelen elfordulni a felütött füzetek és könyvektől és felémelte a fejét. Mikor a belépő vendégre esett tekintete, olyan kifejezést öltött arca, mintha nem lenne az előtte álló alak valódiságának és vízióknak hínné.

Ez a hitetlenkedés azonban csak egy percig tartott; a kisasszony csakhamar meggyőződött róla, hogy vendége hus és vérből való emberi teremtetés! felugrott, átölelte és összecsókolta.

— Marfa!

— Szónya!

— Hogy került ide?

— Igen egyszerűen. Félkészülöttem és kötsin meg vasuton jöttem.

— Régóta vagy itt?

— Négy napja már.

— Hm! Ex hoszantó.

— Hja, a czimedet nem küldted el, hát nem látogathattalak meg előbb. Csak most tudtam meg, hogy véletlenül Andrianovval találkoztam.

— Nos, beszélj hát . . .

— És így tovább számtalan kérdés és felelet következik. Moszkvában is történik csak valami öt hónap alatt. Valaki meghal, valakinek gyereke születik, valaki megházasodik, valakit gondnokság alá helyeznek és más események. És Glinszka Petrovna Marfa most jött Moszkvából, míg Lupuskin Alexejevna Szónya már öt hónapja élt Párisban.

Ha meggondolja az ember, hogy a két hölgy igen régi és bizalmas barátságban volt egymással, akkor természetesnek találja, hogy elég beszélő volt két órára s hogy még sok mindenről szót sem ejlhettek.

— Hanem tudod, mondta Glinszka kisasszony, egy kis önzés is hajtott ide . . .

— Hogy-hogy?

— Hát én nem vagyok ismerős Párisban és egy kis bevásárolni valóm is volna. Arra akarok kérni, hogy kísérelj el valamelyik bazárba.

— Rögtön? kérdezte Lupuskin kisasszony szinte ijedten.

— Igen, rögtön.

— Nem lehet . . . Nem látod ezt itt? Nagyon sürgős!

— Tekintetével az asztalon fekvő füzetekre

és kinyitott foliánsokra mutatott. Glinszka kisasszony figyelmesen nézegette azokat.

— Mik ezek?

Nem értett belőlük semmit. Barátnője nevetve nézett rá, de egy szó magyarázatot se mondott, nyilván azért, hogy bosszantsa. Glinszka kisasszony elvette a füzetet, átböngészte a könyveket.

— De mi ez, az istenért? Nem értek belőle semmit . . .

Marfa hangosan felkaczagott.

— Ez szanszkrit! magyarázta mosolyogva,

— Mi? szanszkritül tanulsz te? Tréfálsz,

— A legkomolyabban.

— Még azt kell hinnem, hogy beleszeretél valami filologusba s tetszeni akarsz neki,

— Egyáltalán nem! Azért teszem . . . hogy is mondjam csak? Két okból teszem: jellemgyengeségből és nagylelkűségből.

— No, erre igazán kíváncsi vagyok. Jellemgyengeségből, azt még értem, de nagylelkűségből? . . .

— El fogom mondani, hogy mint esett a dolog. Tudod, hogy minden különös érzélat nélkül jöttem Párisba. Miután tíz esztendeig mint tanítónő működtem, szórakozni akartam, arra számítva, hogy örökségem elegendő lesz arra, hogy belőle hat esztendeig szerényen éljek, azután meg haza utazzam és újra éljek kezem és szellemem munkájából.

De ha valaki idejön, mindenekelőtt al-

eltelve s mivel a kétségbeesésből olvasható ki az igaz emberi őszinteség, ma kénytelenek vagyunk a politikai lélektanok egy érdekes jelenségére mutatni rá: ez az Ausztria nem is a kiegyezésért aggódik, hanem az alkotmányosságáért! . . . Ugyan?! Hát ez az idea egyszerre olyan fontos lett odaát, hogy szomszédaink most már kénytelenek Magyarországra háritani a felelősséget a nem alkotmányos Ausztriáért?! . . . Szomszédaink valóban nem gondolnak semmire sem, nem gondolnak a maguk vétkeire és hiszen ez még menthető volna, de nem gondolnak arra sem, hogy náluk az a tényező, amely ezimerében és ezimében jelszónak használja a parlamentarizmust és a felelősség kormányzati elvét, az osztrák felelős kormány tudniillik, egy fél év óta semmi komoly lépést nem tett az osztrák alkotmányosság megmentésére. Jó és helyes a helyzetnek ez a panorámája, mondtuk fentebb. Rajzolják le Magyarországot szörnyetegnek, Ausztria utolsó kincsének, az alkotmányosság megfosztójának: most, amikor nekünk kedvünkre volna, hogy Magyarország a nem alkotmányos Ausztriával s e m m i f é l e viszonyban nem állhat, csak provizóriumban, most mi csak mosolyogni tudunk annak, hogy a jó szomszéd egyszerre mily liberálisan magyarázza a magyar állami létet. Csudálatos, hogy ezt a mi előnyünkre még soha eddig nem magyarázta. Csudálatos hasonlóképen, hogy a Reichsrath egybehívására irányuló magyar törekvéseket is megpillantatlanul hagyja. Egyébiránt elhiszszük, hogy ez nekik lényegtelen és céltalan; a Reichsrathal előbb kellett volna operálni.

. . . A második csata előestéjén különben ne hibáztassuk az ellenfél régi taktikáját, hanem tartsunk ki a magunk mai és mindenkori taktikájánál inkább. Ezt fölösleges századszor ismételnünk, a mivoltát Ausztriának már igen számos ízben bemutattuk. A maga alkotmányos-

ságát pedig kérje számon a szomszéd a maga minisztereitől. Mi megbizunk, hogy a mienket jó kezekbe tettük, hogy a mienket a második ütközetben is megvédelmezzik ma vagy holnap, vagy holnapután.

POLITIKAI HIREK.

Interpelláció a belügyminiszterhez. Buzáth Ferencz országgyűlési képviselő a képviselőház legelső interpellációs ülésében interpellációt intéz a belügyminiszterhez a legújabb nyilvánosságra jött patikaengedélyezések dolgában s ez alkalommal ki fog terjeszkedni a patikaengedélyezések egész kérdésére is.

Pártértekezletek. A nemzeti párt szeptember 4-én, a függetlenségi párt 2-án és nem 5-én, mint tévesen jelentették, tart értekezletet. A néppárt értekezletét szintén szeptember elején, a képviselőházi ülések megkezdésekor fogja tartani. Az értekezlet napja még nincs megállapítva.

A politikai helyzet.

A közös miniszteri tanácskozásokat követte ma Budapesten a magyar minisztertanács, melyet mi már lapunk mai számában jeleztünk. Ezen a minisztertanácson az egész kabinet együtt volt, miután Wlassits Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter, ki tegnapelőtt érkezett Budapestre, szintén részt vett benne.

A miniszterelnök e tanácsban a kiszivárgott hírek szerint közölte minisztertársaival az osztrák kollégákkal folytatott tanácskozások eredményét és az egész kabinet hozzájárulását kérte ki a közös konferenciákon létrejött megállapodásokhoz.

A mai minisztertanács határozataival indul ma este báró Bánffy Dezső és Lukács László pénzügyminiszter Bécsbe, ahol még a holnapi délelőtt folyamán tanácskoznak osztrák kollégáikkal. Valószínűleg délben fogadja ő felsége a két miniszterelnököt, kik ezuttal csak jelentést fognak tenni az uralkodónak, míg az előterjesztéseket csak a befejezendő tanácskozások után fogják közösen megtenni.

Korábbi közléseink megerősítéseként a legutóbbi miniszteri tanácskozásokról az az egy tény pozitíve kidomborodik, hogy az osztrák Reichsrathot egybe fogják hívni. De osztrák politikai körökben ez elhatározás jelentőségét nagyon skeptikusan itélik meg, mert ha a Reichsrath egybehívásához gróf Thun csak azért járult volna hozzá, hogy hamarosan demonstrálhassa annak akcióképtelenségét, úgy az ilyen eljárás a magyar kormány jóhiszeműségével szemben illoyális volna.

A döntés időpontjára nézve is eltérők a vélemények. Általánosan hiszik, hogy az uralkodó csak a parlamentek ülészése alatt fogja a maga elhatározásait a kormányokkal közölni.

Ő felsége különben ma reggel Bécsbe érkezett, de ma még az osztrák miniszterelnökön kívül, aki ismét Bánffy előtt sietett audienciára, nem fogadott más politikai személyiségeket.

Minisztertanács Bécsben.

A mai miniszteri tanácskozásról, amely után a miniszterelnök és a pénzügyminiszter Bécsbe utazott, felhivatalosan a következőket jelentik:

Ma délután négy órától hat óráig tartó minisztertanács volt, amelyben a fővárostól távollevő Josipovich miniszter kivételével a kabinet valamennyi tagja résztvett. A minisztertanács célja volt: a kiegyezés megkötésére nézve az osztrák kormány által előterjesztett ellenjavaslatokkal szemben való állásfoglalás. Ma este ugyanez ügyben báró Bánffy miniszterelnök és dr. Lukács pénzügyminiszter Bécsbe utazott. A miniszterek valószínűleg csak kedden térnek vissza Budapestre.

Minisztertanács Budapesten.

Bécsi tudósítónk küldi a következő táviratot: Bécs, augusztus 26.

Ő felsége gróf Thun ma délután egy órakor Schönbrunnban kihallgatáson fogadta. Délután háromtól hétig minisztertanács volt Thun elnöklése alatt.

A Reichsrath összehívása.

Ischből táviratozzák a „N. W. T.”-nak, hogy a Reichsrathot szeptember 15-ére egybehívják.

kezd valamit „látogatni.” Tehát én is ráadtam magamat erre a foglalkozásra, sűrűn elmentem a színházba, néha bizonyos üzletekbe is, bár jóformán semmit sem vásároltam, mert budgetemet nem szabadj tullepnem, barangoltam a képtárakban és muzeumokban, de mindig úgy éreztem, hogy ez nem az igazi: másfelé húzott a lelkem.

Elhatároztam, hogy valamit tanulok és a Sorbonneba kezdtem járni. Hallgattam egy professzort, azután egy másikat és egy harmadikat és a kollegiumok érdekelték. Bizonyos kollegiumokra csak kétszer mentem el, mások jobban vonzódtak és még ma is hallgatom. Ime, ez a dolgok folyása. Egyszer csak eszembe jutott, hogy szanszkritot hallgassak. Én is, mint te és mint minden „középműveltségű” ember hallottam erről a nyelvről, de ismereteim oly fogyatékosak és kuszáltak voltak, hogy igazi képet róla nem tudtam magamnak alkotni.

Csak annyit tudtam a szanszkritról, hogy egy régi, nagyon régi nyelv, amelyet nyilván sohasem beszéltek, de amelyen íródott néhány könyv és amely nyelvre a filológusok gyakran hivatkoznak s amelyet az összes európai nyelvek ősenek neveznek. Meg akartam tudni valami közelebbit erről a nyelvről és érdekelt, hogy miféle emberek hallgatják ezeket az előadásokat. Kinek kell az olyan nyelv, amelyen sohasem beszéltek? Száz szónak is egy a vége, részben hóbotosság volt tőlem, de csak elmentem a Sorbonneba és megtudtam, hogy mikor tartják belőle a kollegiumot.

Mikor beléptem a hallgatók termébe, a küszöbön megálltam. Talán eltévesztettem a termet? Nem, nem tévedtem. Egy egész sor padot láttam és valamennyi, mondó: valamennyi üres volt.

Avagy tévedtem talán az időben és nagyon korán jöttem?

Boszusan már távozni készültem, mikor egy nagy fekete tábla mögül előbujt egy különös alak; egy kicsiny, sovány vagy jobban mondva elszáradt emberke, egy mumia a széles frakkban, kísértetiesen hosszú fecskefarkokkal, a feje olyan, mint egy simára politírozott golyó, redős, sárgás, kiborotvált allu arcuzal, oly ránczos, hogy emlékeztet azokra a reczés szövetekre, melyekből oly szép bál ruhákat készítenek.

— Oh, asszonyom, asszonyom! — mondá örömtől sugárzó arcuzal, odalépve hozzám és felém nyujtva mindkét kezét, azokat a kis, csontos kezeket. Igazán el akar menni? Ön nyilván azt hitte, hogy nem vagyok itt . . . Pedig itt vagyok . . . Kérem szépen . . . Nem akar helyet foglalni . . . És most elkezdhetjük, ugy-e az előadást . . .

Megvallom, kissé zavart és szórakozott voltam. Nem tudtam tisztába jönni azzal, hogy mit jelentsen ez. Egy apró emberke, egy ódivatú frakk, nagyon öreg mind a kettő; az emberke előbujik a tábla mögül, üres terem; boldog, hogy megjelentem, megkér, hogy maradjak és foglaljak helyet; fenyeget, hogy a kollegiumot megkezdi és attól tart, hogy elmegyek.

Mit jelentsen mindez?

Szinte gépiesen beültem egy padba és leplezetlen csudálkozással nézhettem reá, mert rajta volt, hogy megmagyarázza nekem a helyzetet.

— Helyesen cselekszik, asszonyom, hogy meghallgatja kollegiumomat. Kevesen hallgatják, mint látja, nagyon kevesen . . . Az én tudományom keveseknek való, de annál jobb . . . Mindössze egy állandó hallgatóm van, de ez messze lakik innen, Saint-Clouban és csak kéthetenként egyszer jó Párisba, míg nekem minden héten kell olvasnom. Tehát kezdjük el! Ön azonnal meg fog róla győződni, hogy szakmám nagyon érdekes . . . De hát kezdjük el! . . .

A katedrára ment, beleült a székébe és így szólott:

— Természetesen már nagyon előhaladtunk, mert kurzusunk októberben kezdődött, de tekintettel arra, hogy ön először van itt, meg fogom kísérelni, hogy önnel rövid néhány szóval megértessem szakmánk alapfogalmait. A szanszkrit nyelv . . .

És így tovább. Az öreg ur csupa tűz volt; simán és folyékonyan beszélt, s amellett oly hangosan, mintha nem tudná azt a szomorú tény, hogy üres padoknak szónokol, ellenkezőleg oly hangosan kukorékolt, hogy azavait az utolsó padban is meg lehetett volna hallani. Én természetesen sokkal többet gontoltam különös helyzetemre, semhogy előadását figyelemmel kísérhettem volna, de azért,

KÜLFÖLD.

A Balkán-államok szövetsége. A bolgár kormány, bár nem egész kategorikusan, de azért mégis demontálni akarja azt a hírt, hogy a bolgár fejedelem czetinjei látogatásának eredménye a Balkán-államok szövetsége. Pedig teljesen bizonyos, hogy Czetinjeben a Balkán-konföderáció lényegére nézve meg egyeztek. A leghatározottabban állítható az is, hogy Montenegró fejedelem a szövetség föltétlen támogatásért Albániát kötötte ki magának. Szófiában a szövetség legújabb és leghevesebb védője Naesevics, volt külügyminiszter, akit Sztambulov meggyilkolása után az ellenzék a gyilkosság értelmi szerzőségével vádolt és aki ezért kénytelen a miniszteri tárczától megválni. Naesevics a bolgár fejedelem czetinjei látogatása óta a legképtelenebb agitációt fejt ki a szövetség érdekében s Ausztria-Magyarország ellen.

Uj váltópénz Törökországban. Az aprópénzhiány megszüntetése végett a török kormány elhatározta, hogy új váltópénzt hoz forgalomba. Elnélfogva öt és tíz paráról szóló pénzeket veret, amelyek kilenczted rész- és egytized ezüst-tartalmuk lesznek. Egyelőre ötvenezer font értékű pénzt fognak veretni. Az ottomán-bank részére is veretnek pénzt és pedig nagymennyiségű egy- és két-piaszteres darabokat. Ezeket az új pénzeket a legrövidebb idő alatt forgalomba akarják hozni. — A „nagy pénzhiány“ megszüntetéséről nem gondoskodik a törvény.

TÁVIRATOK.

Faure elnök és Miklós császár.

Páris, augusztus 26. Faure elnök, oroszországi utazásának évfordulója alkalmából, a következő táviratot intézte Miklós császárhoz:

„Az orosz császárnak és császárnénak ép egy év előtt történt látogatása a „Pothuan“ hajón és a kronstadti kikötőben zászlóink alatt váltott nyilatkozataink olyan drága emlékek nekünk, hogy ennek az eseménynek évfordulóját nem engedhetem elmulni anélkül, hogy újlag is ki ne fejezzem legbensőbb hálámat felséged előtt azért a fogadtatásért, melyben a francia köztársaság elnöke részesült. A mi ér-

zelmeink nem változtak meg azóta. Mint akkor, most is hű tolmácsa vagyok a francia népnek, amidőn felséged előtt ismételen kifejezést adok azoknak a jókívánságoknak, amelyeket felséged és a császári család boldogsága, valamint Oroszország nagysága iránt táplálunk.“

Miklós czártól a következő válasz érkezett:

„A czárnét és engem mély meghatottsággal töltött el az a köszönet, amelyet ön szíves volt úgy a saját, mint a francia nép nevében a „Pothuan“ hajón tett látogatásunk évfordulója alkalmából hozzánk intézni. Szívesen gondolunk vissza arra a történelmi pillanatra, amelynek emléket eltörülhetetlenül megőrizzük. Nekem különösen kellemes, hogy legforróbb és változhatatlan jó kívánságainkat, amelyeket úgy ön irányában, mint a velünk baráti kötelékkel összefűzött Franciaország irányában állandóan táplálunk, ez emléknapp alkalmából újlag kifejezhetem.“

A béketárgyalások.

New-York, augusztus 26. Mac Kinley elnök elhatározta, hogy Day volt külügyminisztert, Dawis és Frye szenátorokat, valamint White bíró véglegesen kinevezi a béke-bizottság tagjaivá. A békebizottság Luzon-sziget átengedését fogja követelni.

Madrid, augusztus 26. Toral tábornok távirata szerint Linares tábornok kétezer spanyol katonával elhagyta Santiago de Cubát, hogy Spanyolországba menjen.

Belgium gyarmatpolitikája.

Brüsszel, augusztus 26. Franciaország és Oroszország támogatják a belga király gyarmatpolitikáját Kinában. A királynak legutóbbi találkozása Faure-ral és Li-Fung-Ho kínai követnek kihallgatása a belga királynál ezzel az ügygel van összefüggésben.

Delyannis mosakodása.

Athén, augusztus 26. Delyannis Theodor volt miniszterelnök hosszú memorandumot intézett a múlt évi háborút ellenőrző parlamenti bizottsághoz, amelyben eddig ismeretlen iratokkal be akarja bizonyítani, hogy ő nem volt az, aki a háborút provokálta, hanem az Éthniki Hetairia kényszerének kellett engednie.

A Dreyfus-ügy.

Páris, augusztus 26. A katonai becsület-bíróság, mely elé Esterházyt állították, nem ült ma össze, minthogy a tanúk nem jelentek meg. Több megyei tanács határozatot hozott, amely annak az óhajtnak ad kifejezést, hogy vessenek véget a Dreyfus-ügynek.

HIREK.

A nyaraló császári család.

A német császár és családja jelenleg Wilhelmsöhében, Kassel mellett tartózkodik.

Az egész császári család rendszeresen már korán reggel talpon van. A császár rövid tizenöt perc alatt elkészül toilette-jével. Ezelőtt három évvel Vilmos császár a polgári ruhák közül inkább a világos színteket szerette és még 1895-ben is a wüsterbrookki ligetekben reggelenként gyakran láthatták őt világos-szürke zsaket-ruhában, nagy, fehér, széleskarimájú szalmakalappal, melynek szalagja a kék-piros-féher színeket, a holsteini ház színeit mutatta. Ehhez az öltözethez alacsony, hókáig érő fűzős czipót, lehajtott gallért és kék-fehér mintázatu angol nyakkendőt viselt.

Ma a császár, ha nagyritkán polgári ruhát ölt, inkább a sötét szöveteket kedveli. Különösen a fekete cheviot, vagy divatos színű sötétbarna posztóból készült ruhákat viseli. Ehhez a ruhához magas, lehajtott, tompahegyű gallért és nagy pettyes, kék vagy fekete nyakkendőt visel.

Az első reggelit, mely kávé-, tej- és fehérkenyérből áll, Wilhelmsöhében fogyasztja el, ahol régi német szokás szerint az egész család egy nagyobbfajta gömbölyű asztal körül telepszik le. A reggeli kávé után a császár kilovagol a parkba, vagy fiaival hosszabb harangolásra indul a közeli pompás erdőbe.

A lunch idejére ismét visszatérnek, amikor aztán hosszabb időt szentelnek a különféle testgyakorlatoknak, különösen a vívásnak. A császár személyesen ügyel föl a vívógyakorlatokra, amint fia lovaslő-léczkén is élénk résztvesz és gyakran maga suhogtatja meg a hosszú manege-ostort, ha a lovasok valamelyike kissé félénknék mutatkozik, vagy ha valamelyik ló nem akarja átugrani a gátat.

Délután a kastély urnője veszi át az uralmat. A császár ekkor rendszeren nejével karöltve körutat tesz a gazdasági épületek közt.

Augusztia Viktoria császárné úgy Urvilleben, mint Wilhelmsöhében is, élénken érdeklődik a

érdeklődéssel és buzgó arczkifejezéssel néztem rá.

Ő egyre élénkebb lett, fölkel, leszállott a szőszékről, fölirt valamit a táblára, hozzám jött és azt kérdezte, hogy világosan értek-e mindent, amit mond és bár igenlőleg feleltem, ismételte absztrakcióit és dedukcióit.

Szóval valóságos kollégium volt és megvallo, bizonyos kellemes csákkal hatott reám, hogy Párisban a Sorbonneon egy tanár kizárólag nekem tart előadásokat.

Mikor a végére ért, ott hagyta katedróját és hozzám jött. E pillanatban megszűnt professzor lenni és közönséges francia lett, aki kötelességének tartja, hogy hölgyekkel szemben szeretetreméltó legyen. Széles mosoly ült ki az ajkára, miközben láthatók lettek jól konzervált fogai, kezét nyújtotta nekem és így szólt:

— És most engedje meg nagysád, hogy bemutassam magam: nevem X. Y. tanár. Boldog vagyok, végtelenül boldog, hogy önt hallgatóim közé számíthatom. Önnek mindaz, amit előadok, még homályos, természetesen, de nem is lehet más. De később mindent meg fog érteni. És meglátja, milyen érdekés lesz! Szabad kérnem becses nevét?

En azt feleltem: Szónya Lupuskin.

— Ah, ön orosz! Oh, ennek kétszeresen örülök. Először is — barátok vagyunk. Nem foglalkozom ugyan politikával, de mindazonáltal... Igen, barátok vagyunk! Másodszor pedig az orosz nők buzgó hívei a tudományoknak... Hisz ez közismeretes... Nagyon

örülök!... Nagyon örülök!... Önből egy kiváló szanszkritista lesz. Csak tájékozódnia kell... Olvasnia kell valamit. És nagyon fogok örülni, ha szolgálhatok önnek könyvekkel. Megengedi?... Nos, Lupuskin kisasszony?

Ime... (Kivett frakkjának zsebéből egy elegáns levéltárczát és átadott nekem egy névjegyet.) Ez a lakászimem. Nagyon boldoggá tesz, ha meglátogat... Családapa vagyok, feleségem és felnőtt leányaim vannak... Különben nem merészném... Tehát viszontlátásra, Lupuskin kisasszony, a viszontlátásra!...

Melegen megszorította kezemet és eltávozott. Egyedül maradtam a teremben, egyedül a szanszkrit betűkkel, melyeknek kalandos formái oda voltak rajzolva a fekete táblára. Már most mond meg nekem, mit tettél volna a helyemben?

— Abba hagytam volna a szanszkritot, felelte Marfa kisasszony.

— Ez volt legelső gondolatom, de utóbb megváltoztattam szándékomat.

— Gratulálok.

— Ne nevesse! Gondold meg: egy öreg ember, tanár, tudós, annyira örült nekem, annyira kért, oly szeretetreméltó volt... Képzeld magad a helyzetemben! A népszerű kurzusukat meglehetősen felületes közönség hallgatja. Aki komolyan akar foglalkozni a tudományokkal, speciális tanfolyamokat hallgat. Bizonyos előadások szenzációt keltenek és nagy közönséget vonzanak.

Az én szanszkrit tanítómát még nem

érte az életben olyan szerencse, hogy feltevezet hallgatója lett volna. Rendszerint üres padokat látott maga előtt, vagy csak egyetlenegy hallgatót, ugyanazt, aki Saint-Cloudban lakik és csak kéthetenként egyszer jön Párisba.

Egy új hallgató, vagy éppen nőhallgató, mily ritka esemény lehetett ez számára! Egy hölgy, aki a szanszkrit nyelv iránt érdeklődik! Képzeld el, mily boldogan mehetett haza és mily mámorosan beszélhette ezt el nejének és felnőtt leányainak!

S akkor eljön a következő előadásra és ő nincs ott és a terem újra üres...

Az a hölgy, aki a szanszkrit nyelv iránt érdeklődött, mithologiai alaknak bizonyult! Mily csalódás! Mily ürességet, mily siri fagyosságot érezhet keblében, mely duzzad a szanszkritől és mit fog mondani nejének és felnőtt leányainak.

Szóval, sajnáltam, nagyon megsajnáltam öreg szanszkritistámat, nem tehettem meg, hogy ábrándjait szétépjem és három nap múlva elmentem hozzá.

Kicsiny, szerény lakásban élt, a szűk rue de Colombe egy házának ötödik emeletén. Oly szeretetreméltóan fogadott, hogy nem tudtam, mit kezdjek. Felesége egy igen csinos elzászi nő, szintén ott volt, azután két leánya, magas, igazi francia nők, akik ámulattal néztek egy hölgyre, aki a szanszkrit nyelv iránt érdeklődik.

Ez különösnek tetszett nekik, és biztosítottak, hogy csak Oroszországban létezhetnek

háztartás ezer apró-cseprő dolga iránt, megizeli a friss vaját, jelentést tétet magának, hogy a tyukok a nap folyamán hány tojást tojtak és maga steli az aprómarhát.

A kis hercegek ezalatt tanulmányaikkal foglalkoznak. A térképrajzolást, idegen nyelvek tanulását és az államjogi leckeiket a császár egyenes kívánságára még a szünidők alatt sem szabad elhanyagolniuk.

A császár ezután visszavonul dolgozószobájába, hogy némi időt szenteljen a beérkezett sürgönyöknek, aztán meghallgatja a jelentéseket és elintézi a sürgősebb államügyeket.

A császárné az ebédig még rendezésére álló időben, ölében a legkisebb hercegnővel, behajtat a városba, hol egyet-mást bevásárol, mint virágot, gyümölcsöt, képes-levelezőlapokat és más efféleket.

Az ebéd, ha csak vendégek nincsenek az asztalnál, csak rövid ideig tart. Ebéd után a császári család átmege a szalonba, hol a császárné elzongorázza férjének kedvenc darabjait Verdi és Wagner operáiból, miközben a trónörökös, aki kitűnő hegedűs, anyját a hegedűn kíséri.

A császár aztán csakhamar visszavonul családjához, hogy egyideig még íróasztalánál új építési terveknek vagy rajzain dolgozzék. De rendszeresen már jóval éjjel előtt minden lámpafény kialszik a császári termekben.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— A királyné Nauheimban. Nauheimból jelentik, hogy a királyné tegnap este fényozkor vette a legerősebb fürdőt ittléte óta. Schott tanár fürdő előtt és után is megvizsgálta a királynét és nagyon meg volt elégedve az eredménnyel. A királyné egészen fölélénkült és megerősödött a fürdőtől. Elhatározott dolog, hogy ő felsége, aki hétfő estig marad itt, tavasszal visszajön és folytatja kuráját, melynek eddigi eredménye nagyon kielégítő.

— Utazó főhercegek. Berlinből azt táviratozzák, hogy Károly István főherceg leánya, Eleonora főhercegnő kíséretében Galiciába utazott. Jenő főherceg is elhagyta Berlint. Birtokaira ment az őszi vadászatokra.

— Királyváras Buziáson. A királynakokra nagyban folynak az előkészületek. Buziás diszítését és a diadalkapuk építését már befejezték. Ő felsége és a főhercegek, valamint a többi méltóságok lakosztályai teljesen készen vannak. A király és közvetlen kísérete: gróf Paar Éde lovassági tábornok, Bolfras Ar-

thur altábornagy főhadsegédek, König Károly udvari tanácsos és a szárnysegédek a közalapítványi uradalom főtiszti épületében fognak lakni. Ferencz Ferdinand főherceg szállása a Hollósy-féle villában, Ferencz Szalvator főhercege a Hoffmann-féle nyaralóban, József főhercege a Hallner-féle házban, báró Beck tábornagy vezérkari főnöke és Kolozsváry vezérkari ezredese Schottola Ernő villájában, báró Fejerváry Géza honvédelmi minisztere dr. Porutiu Romulus vármegyei tiszteletbeli főorvosnál, dr. Wlassics Gyula miniszter Szüry Kálmán közalapítványi főtisztnél, báró Krieghammer hadügyminisztere és a hadvezetősége a Csajághy-féle házban, dr. Molnár Viktor főispáné Unger főszolgabírójánál lesz.

— Horvát Boldizsár állapota. Horvát Boldizsár állapotában a tegnapi szerencsés operáció után, melyet dr. Herzl egyetemi tanár végzett rajta, öröndetes javulás állott be. Herzl tanár szanatóriumában nyugodtan töltötte az éjszakát és láztünetek egyáltalán nem jelentkeztek a betegnél.

— A pápáról. Rómából táviratozzák: A pápa egészségi állapota tartósan jó. Tegnapi a többek között fogadta Portugáliának a kúrián akkreditált követét. Ma kocsin kihajtatott a vatikáni kertekbe.

Amsterdamból jelenti egy táviratunk, hogy a haagai apostoli nuntius Vilhelmina királynőnek a koronázás alkalmával a pápa sajátkezű szerencsekívánó levelét fogja átadni s ezenkívül becses ajándékokat is küld a pápa.

— Egy volt rendőrfőnök halála. Bécsből jelentik, hogy a Reichenauhól odaérkezett távirat szerint ott Steyskal lovag, a bécsi volt rendőrfőnök 69 éves korában meghalt. Steyskal csak nemrég lépett nyugalomba, tartós betegsége következtében. Az elhunyt egészen alutól kezdte a szolgálatot a rendőrségnél 1853-ban lépett be a bécsi rendőrigazgatóságba mint gyakornok s fokról-fokra emelkedett. Az 1872-iki bécsi világiállás alkalmával a kiállítás területén ő vezette a rendőrség exпозициóját, hol nagyon kitüntette magát. 1860-ban Prága városának lett rendőrigazgatója, 1892-ben pedig Bécsnek lett rendőrfőnöke, amely állásból tavalý távozott tartós betegsége folytán.

— Bethlen András halála. A vörös-kereszt-egylet központi igazgatósága részvétiratot küldött gróf Bethlen András özvegyéhez. Gróf Bethlen András előbb a brassómezei, utóbb pedig a központi választmány buzgó tagja volt.

Az Országos magyar gazdasági egyesület gróf Bethlen Andrásnak, mint az egyesület alelnö-

kének ravatalára díszes koszorút küldött, melynek széles nemzetiszínű szalagján a következő felírás van: „Gróf Bethlen András alelnökének az Országos magyar gazdasági egyesület.” Ezenkívül a tisztikar nevében az özvegyhez Szilassy titkár a következő részvétlívartot intézte:

„Fogadja Nagyméltóságod férjének elhunytá alkalmából, kibem mi szeretett alelnökünket és a közélet nagyjellemű harcosát veszítettük el, mely részvétünk kifejezését.

Az O. M. G. E. tisztikara.

A gróf holnapi temetésén az Országos magyar gazdasági egyesületet gróf Dessewffy Aurél egyesületi elnök, Bujanovics Sándor alelnök, Miklós Ödön és gróf Teleki Arvéd választmányi tagok fogják képviselni.

A földművelésügyi miniszter gróf Bethlen András volt földművelésügyi miniszter temetésére a kormány képviselőjében ma este Bethlehembe utazott.

A földművelésügyi miniszterium részéről a temetésen Purnan Antal altábornagy az állami lötenyészintézetek felügyelője, Kvassay Jenő miniszteri tanácsos, az országos vízápítészeti s talajjavítási hivatal főnöke, Dobokay Lajos országos borászati kormánybiztos, Kisztinkovich Ede és gróf Szapáry Péter miniszteri osztálytanácsosok, Molnár István királyi tanácsos, országos fatenyészési és gyümölcsészeti miniszteri biztos, Bartha Gyula főerdőtanácsos, Jenőffy Jenő királyi erdőfelügyelő, Zsedényi Béla miniszteri titkár, Reich Albert állategészségügyi felügyelő és György Loránd miniszteri fogalmazó vesznek részt.

Brassóból azt táviratozzák, hogy gróf Bethlen András halála alkalmából egy a főispáni lakra és a vármegyeléházra, mint a város összes középületeire kitűzték a gyászlobogót. A holnapi temetésre küldöttség ment a mai gyorsvonattal Maurer Mihály főispán vezetése alatt Bethlenbe és pedig a vármegye részéről dr. Jekel Frigyes alispán és Schnell Károly királyi közjegyző volt országgyűlési képviselő, a szászhermányi választókerület részéről amelyet Bethlen képviselt, Deák Sándor türkösi és Meschendorfer József szent-péteri lelkész, a magyar kaszinó részéről, amelynek diszelnöke volt, Orbán Ferencz és Rombauer Emil. A részvét nemzetiségi különbség nélkül általános.

— Az ischli botrány. Ischből táviratozza tudósítónk: Most vált csak köztudomásává, hogy egy Neureuther nevű mázolónak theologus fia jelentette fel Sivskinget és ennek a följelentésnek alapján tartóztatták le a zongoristát. Sivsking még egy hangversenyt ad az ischli szegények javára s ezzel akarja meghálálni a polgármesternek az érdekében tett lépéseit.

— Személyi hírek. Lipót bajor herceg ma délután Ischből Münchenbe utazott. — Karvally Mór festőművész hosszabb tanulmányutrá Maltába utazott.

— Bismarck és az újságírók. Ha az újságírók haragudnának a porrá vált vaskancelárra azért, mert pályatévésztesnek mondta az újságírást, megbékülhetnek a szerkesztőkről mondott véleményeért, amely így szól: „Egy vasutat lehet kereskedői vagy bürokrata módon kezelni, a vonatok vassínek közt járnak, amelyek mindenhol egyenlően szélesek, a szolgálatot általános, meghatározott szabályok szerint teljesítik, mechanikusan, iparszerűen. A diplomáciában és politikában már másképp állnak a dolgok. Egy ügyes szerkesztőből sokkal inkább csinálhatok külügy- vagy belügy-minisztert, mint akár egy tiszti tanácsosból esoshól egy jó szerkesztőt. Al amügyészből solhasem lesz diplomata. Egy tábornokot megtehetek egy tartomány polgári kormányzójának, öreg korában azonban senki sem lehet diplomata, aki egy nagy birodalom ügyeinek vezetésére képes, ha nincs meg benne a hozzávaló tehetség. A diplomácia nem szüstermühely, ahol egy háromlábú széken ül az ember, lábujjával és foltogatva. A diplomácia nem mesterség, amelyet az évek folyamán inegtanul az ember s amelyben aztán továbbképzzi magát. A diplomácia művészet. Nézze például a napi-politikát. Minthogy képviselőkoromban magam is írogattam a „Kreuzzeitung-“

olyan nők, és pedig azért, mert ott nagyon hideg van.

Ezt a legkomolyabb ábrázattal mondták. Az én öregem pedig egyre ismételte:

— Mais... Nous sommes des amis... Bár nem foglalkozom politikával... Alors... Nous sommes des amis...

Francia szokás ellenére megkínáltak narancssal, cukrozott gyümölcsessel, bisquittelet és curaçoa-val.

Azután az öreg emberke átadott nekem egy csomó könyvet és röpiratot, ismétellen kifejezte előttem azt a meggyőződését, hogy belőlem a szanszkritnak egy csillaga leszen és e szavakkal bocsátott el:

— A viszontlátásra a Sorbonneon!

Mikor elhagytam őket, anyira el voltam látva szanszkrit művekkel, hogy fiakert kellett vennem.

Már most mondd meg nekem, hogy mindezek után elmaradhattam volna-e a következő kollegiumról?

Nem, nem tehettem; sőt anyira mentem, hogy nyakra-főre kezdtem elmerülni a könyvek olvasásában, úgy, hogy a következő előadásban az öregem szavaiba már közbevágtam és mindenféle kérdéseket intéztem hozzá. Ha láttad volna, hogy sugárzott az arca az örömtől! Sohasem lennék képes őt elhagyni.

Végre egyszer találkoztam az én Saint-Cloudból való kollegiummal. Tekintélyes megjelenésű és már előrehaladt koru férfi volt,

aki járás közben hátratámaszkodott. Megkérdeztem tőle, hogy nagyon érdekl-e a szanszkrit nyelv; ő komolyan felelt:

— Lássá, kisasszony, én Saint-Cloudban élek s ott vegyészeti termékeket gyártok kisebb mennyiségben. Nem tudom ezt önnek közelebből megmagyarázni, mert nem járatos e szakmában. Kéthetenként egyszer bejövök Párisba, hogy nyers anyagot vásároljak és eladjam termékeimet. Üzleti dolgaim úgy hozzák magukkal, hogy itt mindannyiszor várakoznom kell két óráig, egytől háromig. Szolid, józan ember vagyok s mindazt a sok kávéházat, vendéglőt, bodegát nem szenvedhetem, és gyűlölöm a boulevardot s az utcát is, szóval a zajt és az embersokaságot.

Igy töltöm el azután időmet itt ezeken az előadásokon, mert épen abba az időbe esnek, amikor nem tudom, mit csináljak.

Itt eszönd van, nem kerül semmibe és... tanulságos — nemde, kisasszony?

Azt mondtam, igaza van. Nos ilyen módon lettem én szanszkritista.

Ugy gondolom, hogy a dolgot elhuzom a szünidőig, aztán abbahagyom és valami ürügy alatt eltűnök... Most pedig, ha úgy tetszik, elkísérlek az üzletkébe. A legközelebbi kollegium holnapután lesz, tehát ráérek. Menjünk!

Lementek az utcára és egy fiakert vettük.

nak, nem úgy beszélnek, mint a vak a színekről, hanem mint a fólazemű a vakok közt. A titkos tanácsosok bizonyos fajtajáról beszélnek, akik mindenhez értenek, de semmit sem tudnak és semmit sem tesznek. Adok önnek egy szerkesztésre való ezekben a titkos tanácsosokból, jogászokból, theologusokból és filologusokból, mind csupa elsőrendű tudóst és egyikből sem tud többet csinálni, mint egy szabót, aki nagy kinnal jól rosszul összenyír egy helyi lapot. A szerkesztői tehetőségét, aki maga gondolkodik, alkot és ir lendülettel és erővel, azt nem lehet megtanulni, azzal születni kell. A gyakorlat és tapasztalás sokat javít és csiszol, az bizonyos, sőt még a börtön is jó szerkesztői nevelésköznek, de szerkesztőt mindez nem csinál."

— Magyarok a haágai kongresszuson. A németalföldi nemzeti ünnepek alkalmából szeptember elsején és a következő napokon nemzetközi történelmi kongresszus lesz Haágában. Ezen a kongresszuson a magyar tudományos világ is képviselve lesz. A magyarságot ugyanis Fraknoi Vilmos püspök, Szalay Imre miniszteri tanácsos, a nemzeti muzeum igazgatója, Óváry Lipót országos levéltárnok, dr. Marczali Henrik, dr. Lánczy Gyula és dr. Márki Sándor egyetemi tanárok fogják képviselni, akik holnap utaznak el Hollandiába. A magyar küldöttek közül Lánczy „Az apokrif bulváról” és Marczali Dalmáciáról fog felolvasást tartani. A kongresszusra a román liga is elküldte képviselőit, Urechia szenátort és Xenopol jassy-i egyetemi tanárt, a magyarfaló hírhedt agitátorokat, akik hír szerint szóba akarják hozni a kongresszuson a magyarországi románok állítólagos elnyomását. Ha ez megtörténik, abban az esetben Óváry Lipót fog előadást tartani a román kérdésről. A magyar küldöttek a kongresszus befejezte után részt fognak venni a hollandiai királynő koronázási ünnepén.

— Eszterházy Pál temetése. Frigyes főherceg ma délután Pápáról elutazott sógorának, Eszterházy Pál hercegnek temetésére. A főherceget a vasúthoz az egész tisztakar és Fenyvesy Ferenc főispán kísérte ki. Frigyes főherceg a vonat elindulásáig folyton a főispánnal beszélgetett és meleg kézzorítással búcsuzott el tőle.

— A vas megyei püspök auxilliárisa. Hidassy Kornél szombathelyi püspök mellé auxilliáris püspökké a vallás- és közoktatásügyi miniszterium előterjesztésére ő felsége dr. István Vilmost nevezte ki.

— Főúri kézfogó. Báró Lehell József császári és királyi kamarás, kultuszminiszteri fogalmazó, eljegyezte gróf Sigray Klárát Szent-Kereszten.

— A Ferencz császár katonája. Nagy-Szent-Miklóson tegnap meghalt egy kilencvenéves ember, akit Kovács Mihálynak hívtak és akit még Ferencz császár alatt soroztak be katonának. Azóta, hogy fölvetta az egyenruhát, résztvett valamennyi nevezetesebb háborúban. Kiss Ernő tábornoknak husz évig volt szolgálja és jelen volt kivégztetésénél is. Holttestét pedig ő vitte ki az aradi temetőbe. A Kiss-családnak kegydíjából élt is egészen holta napjáig.

— A helgolandai menyasszony. Érdekes házassági történetről beszélnek Helgoland szigetén. A dolog most különösen érdekes, mikor egész Európában a sorrentói tragédiáról, ennek az esetnek a megfordítottjáról beszélnek. Rosengartnának, egy földbirtokos fiatal özvegyének most vasárnap kellett volna Helgolandban megesküdni Wolf törvényszéki előadóval. A meghívókat azért küldték, mindenféle intézkedéseket megtettek s a sziget lakói nagy érdeklődéssel néztek az esküvői ünnepségek elébe. Végre megjött a várva-várt nap, a vőlegény és menyasszony azonban nem jött meg. Mivel az esküvő elhalasztásáról vagy akadályairól semmi hír sem jött Helgolandba, a fölültegett meghívottak nagyon bosszankodtak a dologon és természetesen sok mindentől kezdtek beszélni a különös esetről, bizonyosat azonban senki sem tudott. A házasság elmaradásának oka csak utólagosan pattant ki. Másfél évvel ezelőtt történt, hogy Rosengart földbirtokost zögersheimi

birtokán, amint vacsora után az ujságot olvasta, az ablakon át lelőtték. A gyanu Rosengartnéra és Riesz jószágfelügyelőre irányult, akinek viszonya volt földesura feleségével; a gyanusítottakat el is fogták és hosszabb ideig tartották őket fogva. A felügyelő meghalt a fogságban és halálával egyetlen terhelő tanujától szabadult meg Rosengartné, akit ezután nemsokára szabadon bocsátottak. Wolf bírósági előadó ekkor megismerkedett az özvegygel és előbb csak tisztelte, azután nagyon megszerelte az „üldözött ártatlanságot”. A fiatal özvegy viszont szerette Wolfot és nemsokára megtartották az eljegyzést is. Az utolsó pillanatban azonban közbejött valami. Az özvegy egy gyöngy perczében határozottan megvallotta bűnét a bátyjának, aki erre határozottan kijelentette, hogy nem engedi meg a házasságot, mert nem akarja, hogy az ő barátja egy gyilkos asszonyt vegyen el. — Rosengartné nem tágitott, mire a bátyja kijelentette, hogy mindent megmond Wolfnak, ha le nem mond a házasságról. Az özvegy asszony pedig nem akart lemondani és már el is indult Helgolandba. A bátyja erre elmondta a dolgot a vőlegénynek aki följelentette a dolgot az ügyésznek. Az ügyész rögtön táviratozott Altonába, hogy még hajórászállás előtt tartóztassák le Rosengartnét. És ugy is történt. A helgolandi vendégek alig akarták elhinni, hogy az a költői lelkű fiatal asszony gyilkosságot követett el és még ma is sokan vannak, akik nem hisznek a bűnösségében.

— Véres családi dráma. Szegeden borzasztó családi dráma tartja izgatottságban a kedélyeket. Tudósítónk erről a következőket táviratozza: Szücs János, egy fiatal papucos, ma délelőtt együtt találta feleségét Schmidt Miklós szabóval. Elsápadt arccal és iszonyu dühvel kést rántott és rávetette magát nejeinek kedvesére. Schmidtet négy késszurással megölte. Azután a hűtlen asszonyra támadt. Kétszer rálőtt és ezenfelül mellét a kezében villogó éles késsel fölhasította. Most magára zárta az ajtót és mikor a rendőrök érte jöttek, szíven lötte magát. A két férfi meghalt, az asszony pedig élet és halál közt lebeg.

— A kovács czeruzája. A „Hannoverscher Courier” német lap beszéli el ezt az anekdotát: Egy becsületes magyar kovácsmester, aki szép mezőgazdasági gépeket készített, audiencián volt Ferencz József királynál, hogy megköszönje a neki juttatott kitüntetést. Az audiencián a mester kihuzta zsebéből a király és a királyné arcképét és így szólt:

— Felső, nekem még van valami mondani valóm: egy kérés. Kegyeskedjék felséged erre az arcképre ráírni Erzsébet királyné nevét.

A király mosolygott és azt kérdezte, mire való ez a mesternek.

— Mert, ha meghalok, az érdemkeresztet vissza kell adnom. De én szeretnék családomnak valami emléket hagyni arról, hogy a királynál voltam.

— A királyné azonban most nincs itt, hanem Münchenben.

— Irja hát akkor felséges uram a saját nevét rája.

— Most azonban éppen nincs nálam semmi, amivel írhatnék.

— Van nálam plajbász, felett készségesen a mester és a királynak átnyujtotta meghegyezett czeruzáját.

Mikor a király aláírta a nevét s a mester a képet zsebre dugta, az utóbbi zavarodottan köhécsélt.

— Kíván még valamit? kérdezte a király.

— Igen, felség, a plajbászomat!

— Az ottlakai szoros uton. Dragán Mihály ottlakai földbirtokos és gőzmalom-tulajdonos két gabonával megrakott szekérral a tanyájáról hazajutott, midőn a községi hid közelében találkozott Dávid Mihály kétegyházi földesgazdával. Ez éppen a beteg Pávelka Mihályt vitte kocsián az orvóshoz. Azonban a szoros uton sem Dragán, sem Dávid nem akart kitérni, amiből csakhamar heves szóváltás keletkezett közöttük. A különben is nagyon indulatos és gőgös Dragán dühbe jött,

amiért vele, a gazdag gőzmalomtulajdonossal, ki mer kötni egy paraszt, aki még hozzá magyar is. Nem sokat teketóriázott Dáviddal, hanem kirántotta az egyik kocsiából a löcsöt s azzal több olyan ütést mért ellenfelére, hogy az vértől borítva összerogyott s néhány percz múlva kiszenvedett. A dühös ember azonban nem elégedett meg egy áldozattal, hanem rátámadt a beteg Pávelkára is, aki Dávid pártját fogta volt a veszekedésnél. Megrohanta a löcsével és a beteg ember jobb karját és két bordáját összetörte. Az esetről a jegyző telefonon rögtön értesítette a csendőrséget és a kisjendi járásbírókat, melynek képviselőiben dr. Lázár Zoárd vizsgálóbíró, dr. Bronta Nándor főorvos és két csendőr rögtön a helyszínére sietett és letartóztatta Dragánt, nemkülönbén két kocsiát is, akik tétlen tanúi voltak a gyilkosságnak.

— Van több is még . . . Berlinből táviratozzák nekünk, hogy ott egy óriási gründolási szélhámosság tudódott ki. A múlt évben „Általános német hitel- és értékpapír biztosítási bank” hangzatos cím alatt egy szédelgő bank alakult, állítólag 480.000 márka alaptőkével, 500 márkás részvényekkel. Az utolsó hetekben már hat márkáért vesztegették a részvényeket a zálogházakban. Ma már nincs egy részvényes sem. Csődöt nem lehet kérni a társaság ellen, mert abszolúte nincs — semmiféle csődtőmeg.

— Kossuth Ferencz és a „Times”. A napokban a magyar lapok is megemlékeztek arról az interviewról, amely állítólag a „Times”-ban jelent meg s melyben Kossuth Ferencz a kiegyezési tárgyalásokkal kapcsolatban nyilatkozik. Ez interview dolgában felkérte a következő nyilatkozat közzétételére.

Helyreigazítás.

A lapok által közölt hír, mintha én a „Times” tudósítójának jelenleg bármilyen nyilatkozatot tettem volna a közigazgatási kiegyezésről, minden alapot nélkülöz. A „Times” részéről hónapok óta nem kerestem fel senki. Budapest, 1898. augusztus 26.

Kossuth Ferencz.

— Galicziai zsidók bevándorlása. Mióta a galicziai zsidóüldözés befejeződött — így írják Homonnáról — azóta a duklai szoroson csapatokban özönlnek a menekült zsidók sokasága. Ezt az utat azért választják, mert ezen a hajdan oly élénk forgalmi uton ma már alig van közlekedés s az utvonat jóformán őrizetlen. A legtöbb kivándorló Sztropkó községben fordul meg, holott ez a határszéli őrparancsuoknál volna hivatva megakadályozni a bevándorlást. A létszám azonban három emberből áll csak s az őrskerület bejárása ezeket annyira elfoglalja, hogy a bevándorlás megakadályozására gondolni sem lehet. Legkétségbeejtőbb azoknak a magyar zsidóknak a helyzete, akiknek lakóhelyein a bevándorlók keresztül vonulnak. Ezeket a menekültek valósággal megsarczolják s ha némelyek a könyöradománynyal tovább mennek is, más rész ott marad s nap-nap után zaklatja könyörgéseivel a magyarországi hitsorsosait. Egy-egy magyar zsidó család hetenkint két-három forintot is kénytelen adományozni a kivándorlók számára. A tizenöt kilométernyire fekvő sárosmegyei Felső-Szvidniken örködnek ugyan csendőrök, de ezek is csak a határszéli fogadósok utbaigazítása szerint a duklai szoroson át Sztropkó felé ismét csak Magyarországra jönnek. Hogy a rendszeres megsarczolástól végre megmeneküljenek a sztropkói zsidók, egy konferencián azt a határozatot hozták, hogy jövőre minden galicziai menekült huszonöt krajczárt kap az alkalmi pénztárból, amelyhez minden sztropkói zsidó hozzájárulni tartozik, de a menekült a segély felvétele után köteles a várost azonnal elhagyni.

— Szörnyeteg apa. Jean Deblaudert, akiről a napokban megírtuk, hogy rémitő kegyetlenséggel verte agyon két kis gyermekét, különös véletlen által kerítette kézre a párisi rendőrség. A gyilkos apa a Boulevard de la Villette egyik csapzékében vacsorált és azután fizetés nélkül megszökött. A vendéglős azonban elfogta Deblaudert és átsegélyezte a rendőrségnek, ahol kiderült, hogy ő

montreuil-i gyilkos. Mikor kikutatták, egy kötelet találtak nála, amelyvel — mint mondá — a feleségét akarta legközelebb fölakasztani. Gyermekeinek meggyilkolását is flegmatikusan bevállalta. Önmagát ugyancsak meg akarta ölni, de állítása szerint az öngyilkosság elkövetésére nem volt nála semmiféle alkalmas eszköz. A zsebében levő kötéltől valószínűleg megfélemedezett.

— **Mulatság a Mátyás-földön.** A mátyásföldi nyaralótulajdonosok egyesülete holnap, szombaton, este nyolcz órakor hangversenyyel és színi előadással egybekötött jótékonycélu táncestélyt rendez a parkvendéglőben. A műsor a következő: **Allaga:** Magyar dalok, czimbalmos előadja Antóny Nella és Hajdu Ilona. 2. **Magánének,** előadja Zilabyné Singhoffer Vilma. 3. **„Barátságból”,** angol vígjáték egy felvonásban, előadja Zilabyné Gyula, Tapolczayné, Vizváry Mariska, Vizváry Gyula, Vizváryné, a Nemzeti Színház tagjai és Tapolczay Dezső, a Vigaszínház tagja. Mátyásföldről éjjelután egy órakor külön vonat indul a fővárosba.

— **Mind a sirlig.** Hamrák József svédleri lakos, mint levelezőnk írja, sok viszontagságon ment már keresztül és fenéig űritette a keserűség kelyhét. Először hivatása teljesítése közben munkaképtelen lett, egy évvel rá pedig elvesztette hitvestársát. Most már végső reményét két felnőtt fiába helyezte. De itt is az a szomorú csalódás érte, hogy a két kegyetlen fiu cserbenhagyta az öreg, gyámoltalan embert és saját sorsára bízta. Mint-hogy embertársainak nem akart terhére lenni, inkább megvált az élettől és felakasztotta magát. De itt sem végződött még a bajok sora. Most a pap megtagadta az öngyilkostól az egyházi szertartást és anélkül kellett elföldelni. Csak a temetés után való napon szentelte be a pap hantját.

— **Hornig püspök adománya.** Báró Hornig Károly veszprémi püspök az ottani jégkárosultaknak 1000 forintot küldött és ugyane célra a veszprémi káptalan 500 forintot adott.

— **Az osztrák-magyar bank alapítványa.** Az osztrák-magyar bank főtanácsa az uralkodó ötven éves jubileuma emlékére 12.000 koronát szánt a magyar vörös kereszt-egylet Erzsébet-kórházának ágy-alapítvány czimén. A király az alapítványt jóváhagyta és megengedte, hogy az alapítvány „Az osztrák-magyar bank 1898. évi Ferencz József császár és király jubilaris alapítványa”-nak neveztesse. A bank tanácsa a legfelsőbb elhatározásról most értesítette az egyesületet vezetőjét, melynek nevében gróf Csekonicz Endre elnök és dr. Schwarzler Ottó főgondnok-helyettes meglehetősen hangulatos iratban fejezték ki az egyesület háláját, egyszerűen megküldték az alapító oklevelet is. Az alapítvány czimét az Erzsébet-kórház márványtáblájára vészték. Az alapítvány kamatait, amennyiben az alapítványi ágy fölötté magá a bank nem rendelkeznek, vagyontalan betegek gyógykezelésére fordítják. Háború esetén azonban kizárólag sebesült harcászok javára esnek az alapítvány kamatai. Ezzel az összeggel az Erzsébet-kórház ágyalapítványa 258.514 forint és 14 krajczárra emelkedett.

— **Hét halálos lövés.** Borzalmas eset történt Hatvanban. Nagy Albert hatvani lakos régóta rossz viszonyban él feleségével. Az asszonynak egyedüli jóakarója sógora Fehér Albertné volt, ehhez szokott szegény Nagyné eljárni szíve bánatát kiönteni. Tegnapelőtt is így történt, de alig lépett be szegény asszony Fehérnéhez, férje utána rohant és örült indulatossággal revolvert rántott elő és feleségére három lövést irányzott, melyek mind életveszélyesek. A nagy zajra Fehérné is kiestett, de vesztére. A megvadult ember a szerencsétlen asszonnyra szintén három lövést irányzott, melyek mindegyike halálos volt és a szegény asszony ott élettelenül rogyott össze. Most Nagy Albert hazaszaladt lakására és szája lőtt. Ő és felesége élet-halál között lebegnek és így kihallgathatók nem voltak. Mi bírhatta ezt az embert erre a rémes tette, senki sem tudja.

— **A testőrség palotája.** A budai várban tavaly rombolták le a régi fegyvertári épületet, mely kiegészítő része volt a királyi palotának. A lerombolt épület helyén új, díszes palotát emeltek, mely homlokzatával a miniszterelnöki palotára, illetőleg a Szent György-terre néz. A kélemeletes palota épülete már jóformán készen van s különösen gazdag díszítésű az előszéke és kapuzata. Ez az épület számára lesz az új királyi palotának s teljesen a némes testőrök, a várcsendőrök, továbbá az udvari személyzet számára rendezik be. Eddig ezeket a Stöckl-épület és az udvari lovarda mellet-

helyiségeiben szállásolták el. Most majd új kényelmes otthonuk lesz és kéznél lehetnek udvari ünnepek alkalmával.

— **Az utolsó álmom.** Lőcsői levelezőnk írja: Gallik Pál szepes-bélaai pályáőr tegnap az esti vonat megérkezése előtt bejárta a pályát és azután a váltó mellé leülve, bevárta a vonat megérkezését. Gallik ezalatt mélyen elaludt és nem hallotta a vonat közeledését. Az pedig robogva ment keresztül a testen és fejét a testétől egészen elvágta. A szerencsétlenül járt pályáőr családát hagyott hátra.

— **Tűzek a vidéken.** Welbach szepesmegyei községben — mint levelezőnk írja — nagy tűz pusztított és rövid idő alatt hát házat, a hozzá tartozó melléképületekkel együtt, elhamvasztott. A kár biztosítás útján megtérül. Göncz-Ruzska abauj-megyei községben szintén veszedelmes tűz volt, mely több házat, köztük az iskolát, az uradalmi konyhát és takarmánykészletet elpusztított. A kár jelentékeny.

— **Bánya-szerencsétlenség.** Szalonikától nem messze, a Kaszandra félszigeten, mint tudósítónk írja, borzasztó bányaszerencsétlenség történt, melynek több emberélet is áldozatul esett. Egy hirtelen támadt záporos az aknák környékét annyira aláztatta, hogy egyik akna, melynek mélyében huszonhét munkásleány dolgozott, beomlott s a leányokat maga alá temette. Az igazonyan eltört holttesteket nagy fáradsággal igyekeztek a földszíniére hozni.

— **Hazatérő gyermekek.** A szünidei gyermektelepek csoportjai a következő sorrendben térnek vissza a fővárosba. Erceiből ötven fiu e hónap huszonkilencedikén reggel 9 óra 15 perczkor jön meg a Petőfi-terem, Lelléről ötven leány délután 4 óra 30 perczkor a déli vasút pályaudvarába, Zebe-gányból kilenczven fiu délután 5 óra 55 perczkor a nyugati pályaudvarba, Trencsénből ötven fiu és negyven leány este 9 óra 25 perczkor a nyugati pályaudvarba, végre Hegyhágyáról száznegy fiu e hónap 30-án esti 9 óra 25 perczkor a keleti pályaudvarba érkeznek. Az egyesület elnöksége kéri a szülőket, hogy az egyes pályaudvarokon jelenjenek meg és vegyék át gyermekeiket.

— **Szerencsétlenség a síneken.** Villachból távirják, hogy Leitner, odaváló kocsmáros husz éves Rosa nevű leányával Villachból kocsin a vasúti sín mentén hajtatott, amikor a lovak egy tehervonattól úgy megvadultak, hogy a kocsival a mozdony elé futottak. A vonat elgázolta a szekeret. A leány meghalt, a kocsi szétzúzódott, a lovakat darabokra tépte a mozdony, de Leitner maga könnyű sérülésekkel menekült.

— **Mária-ünnepek.** A szeptember-elejeire eső Mária-ünnepek alkalmából Kisasszony-napián és Mária névünnepeén egész sereg zarándok indul a fővárosból a nevezetesebb bucsujáró-helyekre. Így zarándokmenet indul Lourdesbe, Loretoha és Nagy-Mária-Czellebe. A zarándoklatokat az egyes plébániákon javában szervezik.

— **A száguldó gullitőne.** Brunada Teréz 55 éves cseléd ma délelőtt az ujlaki elemi iskola előtt nekifutott egy Ó-Buda felé haladó villamos vasuti kocsinak, mely agyongázolta. A rendőri vizsgálat kiderítette, hogy Brunada Teréz egyik szemére vak, azonkívül siket és ma még hozzá teljesen részeg is volt. A kocsivezetőt semmiféle felelősség sem terhelte. — Grün Izidor 22 éves lapkihordó ma délelőtt a külső váci-úton saját vigyázatlansága következtében egy Újpestről jövő villamos kocsit elé került, mely ballábát eltörte. Az izraeliták kórházába szállították. — Rákos-Palotán ma délután a 18. számú villamos kocsit elgázolta Farkas Mihály földműves két éves kis leánykáját, ki a kapott sérülések következtében pár percz meghalt. A kocsivezetőt, Csurgó Lajost a rendőrség letartóztatta.

— **Hadihajók a Dunán.** Tegnap délután három óra tájban egész kis hajóraj érkezett az Al-Dunáról a fővárosba, még pedig a „Lajtha”, „Maros”, „Körös” és „Szamos” monitorok, továbbá az egy gőztorpedó-csónak, meg egy jelző-hajó. A hajókön 215 tengerész érkezett. Mind a hat hadihajó a budai oldalon, a várkert alatt vetett borgonyt. A hajók ma valamennyien felszedték borgonyaikat, előbb felmentek a Margithidig s nyolcz órakor megfordulva leutaztak az Al-Dunára gyakorlatra. A hajóknak igen sok nézője akadt.

— **Az öreg vőlegény.** A kaposvári anyakönyvvezetőnek tegnapelőtt kellett volna összekötölni Balog Jolánt Nemes Dénes egri táblival. Alighogy az anyakönyvvezető a szokásos szertar-

tást elvégezte, a vőlegény hirtelen elájult és bérkocsin kellett haza szállítani. Ajulásából csak késszóra tért magához, ekkor azonnal papot kért, hogy meggyőződjön, mert — ugymond — érzi, hogy meg kell halnia. S a halotti szentség felvétele után csakugyan nemsokára kiszenvedett. A szerencsétlen vőlegény már ötvenöt esztendőse volt, míg a menyasszony csak tizenkilencz.

— **A szepes-szombati emlék.** Lőcséről írják: Szepes-Szombat közönsége emlékoszlopot állít annak emlékére, midőn Schlick tábornok hadtestének egy szakasza 1849. évi január 14-én a város ellen rohamot intézett. A félszázados évforduló napján, 1899. évi január 14-én fogják az emlékoszlopot felállítani.

— **Testvérgyilkosság egy kutya miatt.** Párját ritkító eset történt tegnap Pankotán: egy ember megölte a tulajdon őcsészét — egy kutya miatt. Vuka Ilie pankotai lakos egy portán lakott Jakab nevű őcsészével, aki iránt már régóta engesztelhetetlen haragot táplált. Tegnap este Ilie kutyája bevetődött őcsése konyhájába, épen mikor ez család-jával vacsoránál ült. Midőn Jakab felesége a kutyát észrevette, egy dorongot fogott a azzal kiütte a betolakodó kutyát. Ezt meglátta Ilie és hosszú konyhakést ragadván, belépett őcsése szobájába és ott testvérőcsészét, Jakabot, a családja szemelátára leszurta. A testvérgyilkost a csendőrök a börtönbe kísérték.

— **Szerelmi dráma.** Az alsó-erdősor-utczában történt szerelmi dráma egyik szereplője, Bereczky Gyula cipészszegéd tegnap este a Rókus-kórházban meghalt. Eszméletét egy percze sem nyerte vissza. Holttestét kiszállították a boncoló intézetbe. Gyarmathy Józsefné is alig marad életben, mert állapota rosszabbra fordult.

Naplrend.

N a p t á r: Szombat, augusztus 27. Római katolikus: Kal. József. — Protestáns: Csebhara. — Görög-orosz: (augusztus 15.) Nagy B. A. — Zsidó: Elul. 9 Sabbath Ki-Thecse. — Nap két 4 óra 56 perczkor, nyugszik 6 óra 33 perczkor. — Hold két délután 4 óra 5 perczkor, nyugszik 13 óra 3 perczkor éjjel.

A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig.
Nemzeti múzeum: Képtár, nyitva d. e. 9—1-ig. Többi tárai, köztük a **néprajzi osztály** is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődij mellett tekinthetők meg.

Muzeumi könyvtár nyitva 9—1 óráig.
Az új országház kupolacsarnoka megtekinthető 10—1-ig 50 krajczár belépő díj mellett.
Az egyetemi füvészert (Üllői-út) nyitva reggel 7-től este 7-ig.

Technológiai iparmúzeum nyitva 9—1-ig.
Természetrajzi gyűjtemények múzeuma nyitva 10—12-ig. (Múzeum-körút 4.)

Az iparművészeti múzeum, nyitva d. e. 9—1-ig és 3—6-ig.
Iparművészeti társulat kiállítása nyitva d. e. 9—12-ig és 2—5-ig.

A „Hódoló díszfelvonulás”, Eisenhut Ferenc óriási körképe Városliget, Andrassy-ut végén, látható reggel 9-től este 9 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekek 30 krajczár.

Hány lakosa van Budapestnek?

A budapesti statisztikai hivatal egyike a legrealisabbaknak ebben a hivatalokban oly gazdag városban. Ennek a hivatalnak, melynek világhírű főnöke dr. Körössy József, nem imponál semmi, csak a rideg szám. E számokból csinálnak a statisztikai hivatalban repényeket, melyeknek realizmusá fölért a Zoláét; történelmet, melynek hitelessége versenyez Momenéval és körképeket, melyeknek érdekessége vetélkedhetne Ebers művészetével.

Legutóbb azt a hálás feladatot tűzte ki magának, hogy megállapítja, mennyi lakosa van Budapestnek. Az eredményt az 1896. évi július és november hava között meggettett h á z i s z á m l á l s alapján alapította meg, még pedig a következő összehasonlítási adatok szerint:

Község	Tényleges népesség 1891. jan. 1.	Tényleges népesség 1896. nov. 17.
I.	33.882	37.089
II.	29.212	29.174
III.	29.371	32.145
Jobbpart (Budán van tehát)	92.465	98.408
IV.	28.059	26.366
V.	38.525	43.026
VI.	88.534	112.435
VII.	89.801	127.635
VIII.	92.327	112.887
IX.	42.647	52.812
X.	19.879	28.067
Balpart (Pesten van tehát)	399.772	503.228
Budapest összesen van	492.937	601.636
Községek ehez	14.147	16.220
Főösszeg	506.884	617.856

A főváros egyes részeinek fejlődése ezekből a számokból szembetűnően felismerhető. Az utolsó hat évben a balpart absorbeálta jóformán az egész szaporulatot. Buda népessége — mondhatni — stagnált. De a balpart egyes kerületei sem növekedtek egyenlő mértékben. A népszámban csökkenő Belváros mellett a Lipótváros már élénk emelkedést tüntet fel, népessége egy kilencedrészszel gyarapodván. Az abszolút számokat tekintve, azonban a főváros emelkedése leginkább az Erzsébet-, Teréz- és Józsefváros gyarapodásának köszönhető.

Érdekes, hogy a kerületek népgyarapodása sokkal erősebb, mint a belterületeké. A jobbpartnak majdnem egész népszaporulata a kültekkel benépesedésétől ered, de még a balparti kerületek gyarapodása is aránylag sokkal nagyobb a kültekben, mint a város belső részeiben. E jelenség első sorban arra vezetendő vissza, hogy a tulnyomólag munkásokból álló bevándorló népesség a városnak szélső, olcsóbb részeit válassza előszeretettel lakásul.

Igen érdekes jelenség, hogy a legnagyobb szaporodás az Erzsébetvárosban mutatkozik, melynek lakossága évről-évre hét százalékkal szaporodik.

Hogy a fővárosi statisztikai hivatal sok értekezéssel bírt a humor iránt is, kitűnik a következő táblázatból, melyben összeállította, hogyan oszlik azét a főváros lakossága emeletek szerint.

Kőrösyék számítása szerint:

pinczében laknak	17.491
földszinten	299.561
I. emeleten	147.601
II. "	82.695
III. "	46.064
IV. "	4.946
padlásos	300
hajókon	922

Végül feljegyezzük még, hogy hány és milyen házak vannak Budapesten az 1896-iki összeírás szerint.

Az 1896. évben összeírt 14.628 épület volt

földszintes	8.184
fél- és egyemeletes	3.036
2 emeletes	1.631
3 "	1.551
4 "	197
5 "	2

A positanoi tragédia.

A „Pontanelle” hullámtörő sziklijának halottja nyugodtan aluszsa örök álmát derűs olasz ég alatt, a sorrentoi tengerben.

Hogyan halt meg? Az titok volt eddig és titok is marad, mert az, aki megfelelt volna erre a kérdésre, maga is megnémult örökre.

A körülmények ellene vallottak, ez igaz. De az még nem teszi egészen bizonyossá a bűnösséget. Agyon is lőtte magát. Ki tudja, hogy miért? A rettenetes vád kergette a halálba, vagy bűnös lelkiismerete? Mindenki azt mondja, hogy a lelkiismerete, ő pedig hátrahagyott leveleiben azt írja, hogy az üldöztetések és vádaskodások elől menekült el.

A csodaszép asszony azonban semmit sem tud erről. Neki már nem kell a férje, akár bűnös, akár ártatlan, neki csak nyugalom kell, örökös nyugalom...

A Pontanelle titkáról ujabbán a következő tudósításokat kaptuk:

Flórencz, augusztus 21.

A positanoi tragédia, melynek híre természetesen ide is eljött, nagy feltűnést keltett az egész városban és megbízható forrásból a következő részletekkel egészíthetjük ki a lapok közléseit:

A rettentő halált halt szép asszony június elején Flórenczben volt a férjével. A fiatal házaspár, akik 9-én érkeztek ide, a Corso Tintori 71. számú házában, a Jenings-féle Hotel-Pensioban béreltek lakást. A bejelentésnél, amelyen az asszony nem volt jelen, de Gondevillenek mondotta magát Pessel és így is jegyezték be a vendégek könyvébe. Gondevilleék igen előkelő módon éltek Flórenczben és mindent kifizettek. Az asszonyt kissé excentrikusnak tartotta mindenki, a férjét azonban igen komolynak hitték.

Azokból, amiket a pensio tulajdonosa, Riccholi emondott, az tűnik ki, hogy Flórenczben nem voltak olyan boldogok Gondeville-Posselé, mint amilyennek Sorrentóban látszottak. A fiatal asszonyt sokszor látta a szolgaszemélyzet kisirt szemekkel és a nyitott ajtón sokszor hallatszottak sóhajtásai, mikor egyedül volt otthon.

Egy napon az „Urbaine” biztosító-társaság egyik ügynöke jelent meg Riccholinál és Pessel Józsefet kereste.

— Itt nem lakik Pessel, felelt a hotelier.

— Hogyne laknék itt, mondta az ügynök, hiszen tegnap voltam nála. Egy szőke hölgyvel lakik együtt abban a szobában, s a Posselé szobájára mutatott.

Riccholit természetesen meglepte, hogy a Gondeville néven bejegyzett vendégnek Pessel az igazi neve. Ettől az időtől kezdve még jobban vigyáztak a házaspárra és Riccholi megtudta, hogy Gondeville-Pessel élénken tárgyal az „Urbaine” biztosító társaság flórenczei ügynökségével. A hotelier egyszer igen óvatosan erre a biztosítási ügyletre terelte a beszélgetést.

— Biztosítani akarom magamat, mondta, majd helyreigazításul hozzátette: azaz, hogy akartam, de nem lett semmi a dologból, mert az orvos azt mondta, hogy nem vagyok egészséges. Most majd csak a feleségemet biztosítatom.

Hogy Posselnek vagy Gondevillenek hívják-e, azt nem kérdezte Riccholi, és Pessel maga sem szólott erről. Azonban meglátta az arcán, hogy nem örül annak, hogy más is tud a dologról. Alig hogy megkötötték a biztosítási szerződést, mely az asszony halála esetére szólt, kijelentette Pessel, hogy nem érzi jól magát Flórenczben és elutazik.

— Roppant nagy hőség van itt, nem állom ki tovább. Sorrentoba megyek.

— De hiszen az még délebbre van, ott sokkal nagyobb a hőség, mint itt, mondta neki a hotelier.

— Az igaz, felelt Pessel, hanem a tengeri levegő!... Meg aztán Sorrento egyáltalában jobban tetszik nekem, tette hozzá bosszankodva a faggatások miatt. Julius 6-án el is utaztak Flórencz-ből, s a hotelben meghagyták, hogy ha esetleg levél érkeznék számukra, néhány napig Livornoba, azután Sorrentoba küldjék utánuk.

Ennyit tudunk Posselé flórenczei tartózkodásáról. Salernoból azonban még igen érdekes dolgokat jelentenek.

Azt beszélnek, hogy Possel mindjárt a holttest megtalálását követő napon visszautazott Flórenczba, hogy az „Urbaine”-nél a biztosítási összeget felvegye. A pénzt természetesen nem kapta meg; azzal küldték el, hogy az nem megy olyan gyorsan, mert előbb konstataálni kell bizonyos dolgokat. Azt is beszélnek, hogy Possel a biztosító-társaság orvosának azt a rossz hírű nőt mutatta be, akivel néhány év előtt viszonya volt s aki azóta sem hagyta el egészen.

Sorrentoból a következő tudósítást kaptuk Posselnek a felesége halála utáni dolgairól.

Alig hogy kiszabadult positanoi fogságából, azonnal visszautazott Sorrentoba, ahol azonban nem maradt sokáig. Julius 26-án már elutazott onnét.

Augusztus 8-án a sorrentoi „Sirena” szálló tulajdonosa, akinél a fiatal pár lakott, levelet kapott Posseltől. A levélben megbízatást kapott a szálló, hogy a szerencsétlenül járt fiatal asszonynak szép síremléket készíttessen a következő felirattal:

Eleonore Gertrude Becchet,
szeretett felesége
Pessel Józsefnek,
meghalt
1898-ban, július 22-én
Positanóban.

Az a hír, hogy Posselt Salernoban elfogták, utóbb hamisnak bizonyult. A tragédia szomorú hőse nem került másodszer fogságba, hanem Párisba utazott.

Párisban akkor szélteben beszéltek már a pontanellei esetről, amely különösen azért érdekelte a párisiakat, mert a férj francia ember.

Pessel, mint mondják, azért utazott Párisba, hogy az „Urbaine” főintézeténél vegye föl a pénzt, akkor azonban már olyan stádiumban volt az ügy, hogy a társaságnál szóba sem álltak vele. Ez aztán elkoserítette. Bement a Restaurant Durand-ba és külön szobát kért. Papirost és írószerket hozatott s mikor megírta a leveleit, revolverével a fejébe lőtt.

A lövés zajára berohanó pinczerek haldokolva találták a padlón. Pessel elhaló hangon kérte őket, hogy az asztalon fekvő leveleket juttassék rendeltetési helyükre. A két levél közül az egyik anyjának szólt, Amiensbe, a másik Graville kerületi rendőrkapitánynak. Ebben a levélben azt írja Pessel, hogy nem élhet tovább, mert a felesége halála óta egy rettenetes váddal üldözik. Az öngyilkos néhány percz alatt meghalt.

A szegény öreg Posselné, aki másnap odaérkezett és semmit sem tudott a fia tragédiájáról, egyre csak azt hajtogatta:

— Ideges volt szegény, nagyon ideges...

Mikor megtudta a szörnyű eseményt, szótlanul, ájultan esett össze...

Ennyit írunk ujabbán a két halott történetéről. Most, hogy az áldozat és a bűnösnek hitt férfi is megtérték a másvilágra, talán legjobb, ha befejezzük a tragédia tolmácsolását és lebecsájuk a függőnyt...

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* A Vigszínház gróf Keglevichnek. A Vigszínház tagjai, miután megkapták az intendánssá kinevezett gróf Keglevich István szép bucsulevelét, most a maguk részéről emléktárggyal akarnak kedveskedni a színház volt elnökének, aki egyébként a Vigszínház megeremtésében is kezdeményező volt. A Vigszínház személyzetének küldöttsége tehát ma délelőtt felkereste Szécsi Ferenc dramaturgot és Faludi Gábor ügykezelési főnököt a felkérte őket, hogy az egész társulattal egyetértve járjanak el a bucsuzásnál. A volt elnök társai szívesen álltak a mozgalom élére s az előkészítő bizottság Szécsi Ferencet választotta meg elnökévé. A nyomban megtartott első értekezleten elhatározták, hogy az emléktárgy, amelyet a Vigszínház gróf Keglevich Istvánnak adni fog, olyan művészi becsű tárgy legyen, amely az egységes Vigszínház tiszteletét fejezze ki a volt elnök iránt, másrészt pedig művészi kivitelénél fogva is becses emlék legyen. Eddig több terv merült fel az átnyújtandó emlékre nézve, de véglegesen csak a napokban fog az előkészítő bizottság a felmerült tervek közt dönteni.

* A kés története. Blum és Toché kacagató bohózatának jelmez főpróbáját ma délelőtt tartották meg a Magyar Színházban. A főpróba köztisége jól mulatott a vídám darabon. Nagyon tetszett a darab kiállítása is, különösen a második felvonás festőműterme, amelyhez új díszletek készültek.

* Téli regé. Ezen a czímen Berény Henrik hazánkfia, az ismert hegedűművész, operát írt, amelynek bemutatója Berlinben lesz. Szövege Prasz Alajosnak, a Berliner Theater igazgatójának tollából került ki. Berénynek „Talma” című egyfelvonásos dalművét, amely első kísérlete volt, több német színpadon előadták.

A nagyváradai színészet jubileuma.

Nagyvárad, augusztus 26.

Nagyvárad kétségkívül a legintelligensebb vidéki magyar városok egyike. Az itt lejátszódó politikai és társadalmi események már több ízben az egész országot foglalkoztatták, a város maga igazi kereskedelmi emporium és sokat áldoznak itt humanitárius czélokra, közművelődési intézményekre. Művészetre. A viszonyokkal nem ismerős ember ezért meglepetéssel értett arról a furcsa állapotról, hogy ennek az intelligens nagy városnak nincsen állandó színháza; s hiány dacára Szen,

László városa tegnap megülte magyar színészetének százéves jubileumát.

Épen tegnap volt száz éve annak, hogy Nagyváradon, a Fekete sas szállodában, Thalia papjának ajkáról először hangzott el a magyar szó. Ettől az időtől kezdve, midőn Hunnius „Süketnéma”-ját előadták, a német színészet mindjobban tárt vesztett, a most fennálló fabódének pedig nagyobb multja van, mint sok ékes, köből épült színháznak. A fiktől körülvelt arénában az elhunyt és most is élő legjelesebb művészek játszottak; itt izmosodott meg tehetségük. Nagyváradon mindig a legnagyobb társulatok működtek. Az első rendez magyar színtársulat mindjárt első körútjában két ízben is hosszabb ideig működött Nagyváradon. A hatvanas években olyan operaelőadásokat tartottak, melyekről még most is beszélnek. A hetvenes években a debreczeni-nagyváradai színtársulatnak olyan tagjai voltak, kik kevés kivétellel később a Nemzeti Színház deszkáin arattak nagy sikereket.

A jubileumi ünnepségeket a Szigligeti-társaság rendezte. A véletlen úgy hozta magával, hogy mint száz évvel ezelőtt, úgy most is a kolozsvári színtársulat működik Nagyváradon. A jubileumra mindenfelől szép számmal jöttek el Nagyváradra a vendégek. Így az aradi Kölcsey-egyesület képviselőtében Institoris Kálmán, dr. Kara György; a debreczeni Csokonai-kör képviselőtében: Gerecsy Kálmán, dr. Kardos, dr. Körösi, dr. Szántó, dr. Bakonyi; az erdélyreai irodalmi társaság képviselői: dr. Márki, Versényi.

Az ünnepély matinéval kezdődött, melyen a vendégeken kívül ott volt Nagyvárad legelőkelőbb közönsége. Itt Somló Sándor, a Nemzeti Színház tagja, elszavalta szép versét, majd Radl Ödön, a Szigligeti-társaság elnöke, mondott nagy szabású beszédet. Náményi Lajos a nagyváradai színészet történetét ismertette rövid kivonatosan, ugyanő érdekes és terjedelmes kötetet írt erről a dolgról.

A matiné után déltájzt az ünneplők a Szent László-terre vonultak, a „Fekete sas” elé; itt játszottak először magyarul. Az említett szálloda falában emléktáblát illesztettek be ezzel a felirattal:

S VÁROSBAN, EZ ÉPÜLETBEN A SZINPADRÓL ELHANGZOTT MAGYAR SZÓ EMLÉKÉRE 1798. AUGUSZTUS 26., 1808. AUG. 26. HÁLÁS KEGYELETTEL AZ ÜTTÖRÖK IRÁNT A SZIGLIGETI-TÁRSASÁG KEZDEMÉNYEZÉSÉRE NAGYVÁRAD VÁROS KÖZÖNSÉGE.

A leleplezésnél dr. Bodor Károly, a Szigligeti-társaság főtitkára mondotta az alkalmi beszédet, a színtársulat énekkara pedig élenekelte a himnuszt és a szöveget. Délben a „Fekete Sas”-ban fényes banket volt. A felköszöntők sorát Radl Ödön nyitotta meg, éltetvén a vendégeket. Bulyovszky polgármester a Szigligeti-társaságot és elnökét köszöntötte fel. Töszöztak még: Bölöny József intendants, Gerecsy főigazgató, Institoris főjegyző Aradról és még számosan.

A jubileum alkalmából egy emléklapot is adtak ki, amelybe Wlassics közoktatásiügyi miniszter a következőket írta:

„A magyar színpad ép úgy intézménye a magyar köznevelődésnek, mint a magyar iskola. És ha a magyar színművészet az emberi szenvedélyek ábrázolása közepette ébren tudja tartani a nézőkben a honszeretet, az emberiség, a becsület eszményeit, szóval mindazon eszméket, amiket már az iskola is beléjük nevelt, akkor a magyar színpad a nemzet erkölcsi erőinek hatalmas vára, amely megérdemli, hogy fölépítéséhez — ha csak egy porszemmel is — minden magyar hozzájáruljon.

Este a színpadon díszelőadás volt, melyre a gyereket már napok előtt elkapták. Bölöny József intendants rajta volt, hogy a jubiláris előadás szívesen legyen. A darabok betanításán, rendezésén Föllinus Aurél igazgató fáradozott. Az előadás E. Kovács Gyulának prólogjával kezdődött. A színész-költő lendületes versekben a múlt század végének színészeti eseményeit tárgyalja. Négy-négy versszak a prólogból:

Jó Kelemen László merre azt gondolni,
Hogy a jött-ment muszáj ki kell innen tolni.
És tántoríthatlan elszántsággal vívta
Nyelvünk jussainak birtokait vissza.

Törte, zuzta élet a német agyarnak,
Órjító közönyt a dermedt magyárnak!
Eldobta szerelmét; égi földi kincsét,
Csak hogy a magyart, is méltónak tekinték,
Alkalmának arra, hogy a hírhedt népek,
Múlájára ő is mivelhessen szépet.

Lásza Európa s a korcs hozni fajtá,
Hogy nyelv a magyar is, teremthetni rajta;
Hogy az idegenben született kép, eszme
Édes boni nyelven, kellően kifejezve,
Mélyebb nyomokat hágy itt a szívből, agyban,
Mint az eredeti — nekünk zord alakban.

S e mártír szellemű, áttörő hős bére:
Az, hogy lerogyhatott a haza földjére;
A meg nem értes iszonyatos kínja
Kötelen zökent egy ismeretlen sírba!...
Ma Csanád Palotán látni szegény szobrát;
De még élt: szaggatták, tiporták.

Meghalt. — De főnmaradt örökre az eszme;
Wesselényi szíve márványára metszve.
Szirt erélye győzött minden akadályon —
Testté lett az ige, az eszmény, az álom...

E. Kovács prólogját követte Fehér Dezsőnek poétikus, hatásos egy felvonásos alkalmi színműve. Tartalma az, hogy a színészek Nagyváradra jönnek, de a polgárok, kik addig csak német theatrikákat láttak, bizalmatlanul fogadják őket. Megjelen Mikhas, a cenzor is, ki ugyancsak szitkozódik. Azt mondja, hogy a barbár magyar nyelvnek nincsen „kunst”-ja. Egy polgár meg is kérdi Káisi Páló János színigazgatótól, mi hát az a magyar színész. Ez lendületes dikiézióval felel, meg fellekesíti a polgárokat. Mutatóul közöljük a következő sorokat:

Mi a köznép? ... Azt mondhatnánk,
Hogy napszámom, semmi más;
Leikes munkása a Honnak,
Melyet vért már száz csapás.
Jutalomra nem tart számot,
Szívesen tűr, éhezik,
S boldog, ha a nép megérti
S szöveget átérzik.

Adjatok négy deszkát néki
S ahhoz három színlafat
S csodát művel e kis helyen,
Megbódit szolgát s urat.
Lelkesíti ékes szóval,
Azt ki tagad, azt, ki fél,
És jövődől: A leányzó
Nem halt még meg, újra él.

A színigazgató szavai annyira fellekesítik a polgárokat, hogy a szitkozódó cenzort elpáholják és megszalasztják.

A darab végén tabló volt, melyben látható volt a nagyváradai színészet első meczenásának, gróf Rhédeynek és a mostani gavallér intendantsnak arc képe. Fehér Dezsőt tisztelői ez alkalommal esztükoszorúval lepték meg. A főbb szerepeket Tompa Kálmán, Szentgyörgyi István, Vendrei Ferencz, Kassai Károly és Marosi Adél játszották.

Végül előadták Hunniusnak száz év előtti színrekerült „Süketnéma” című darabját.

FŐVÁROS.

(Budapest keresetforrásai.) Budapest, mely első fellendülését a kereskedelemnek köszönhetette, az idők folyamán, mint a legtöbb más nagyváros, iparvárossá alakult át. Jelenleg a kereskedelemből és forgalomból élők száma 30.000, ellenben az iparból élők 85.000, mely utóbbiakhoz még hozzászámíthatjuk a 111.000 főnyi napszámos és munkástömeg, legnagyobb részét, mint amelyet az ipar lát el munkával. Együtt láthatólag immelőlők nálunk is a kisipar hanyatlása és az átmenet a mindinkább terjeszkedő nagy gyáriparra. Jellegzetes gyarapodást mutat az értelmi munkások, a forgalom, a tőkepenészek, de egyúttal a vagyontalanok és proletárok száma is.

Két szempont tarthat számot általában érdeklődésre, a keresetképes lakosságnak egyrészt állami hozzátartozóság, illetve nemzetiség, másrészt hitfelekezet szerint való eloszlása. Az idegenek száma állandóan csökken, de a keresetképes lakosságnak még mindig egynolczada osztrák és külföldi, sőt van kétrendbeli foglalkozás, melyek körében az idegenek képezik az abszolút többséget; e két foglalkozás a téglavetőké (erős beáramlás Galicziából) és a betegápoló nővéreké (többször a német örökösintézményekből, de 6 százalék magából Poroszországból); idegen továbbá a zenészek egyharmadrésze

(cseh), a vasöntők egynegyedrészese (cseh, morva), valamint a vendégloások és pinczerek egynegyedrészese és a házalók egyhatodrészese (lengyel zsidó); Németországból származik számos technikus és tanítónő, mely utóbbiak egyharmadrészese idegen és pedig 7 százaléknaira osztrák és német, 10 százaléknaira svájci, 7 százaléknaira francia és 1 1/2 százaléknaira angol.

Érdekes eredményeket ad a hitfelekezet szerinti elosztás is. Egyes foglalkozások egész kifejezett felekezeti jelleggel mutatnak. Így a vinczellérek és az építőiparból: a kőművesek, cserépfedők és kővezők majdnem kizárólag katolikusok; ezenkívül tulnyomóan katolikusok: a kádárok, sörfőzők, mázolóipar, hajóépítészet, gőzhajói alkalmazottak. Aránylag legnagyobb a katolikusok száma továbbá a házbirtokosok és a napszámosok között. Aránylag legtöbb protestánst (helvét és ágostai) számlálnak a földmivelők, tanítók, hivatalnokok, pintérek, cipészek, szabók, lakatosok, cselédek és a mérnökök. Tulnyomóan zsidó jellegű a legtöbb kereskedelmi ág; majdnem kizárólag zsidók a buza és a kézműáru-kereskedők, az ékszerészek, butor-kereskedők és ruhakereskedők.

(A főváros bizottságaiból.) Ma délelőtt a pénzügyi és gazdasági bizottság ülést tartott Matuska Alajos alpolgármester elnöklése mellett.

Megtartották ezután az árverést a IX. kerület kispesti határánál levő 9634. helyrajzi számú 1250 négyszögölnyi rét eladására. Mínt hogy csak egy árverező fél jelent meg, aki a területért nem ajánlotta föl a megfelelő árt, a bizottság azt javasolja, hogy tartsanak új árlejtést. — Popper Mórral hat évre meghosszabbítják azt a teleksterződést, amely a X. kerület kőbányai-ut baloldali 6. teraszán alatt fekszik. — Nagyobb vitát idézett elő a törvényszéki orvostani intézetbe s onnan a köztemetőbe szállított holttestek után fölmerült szállítási költségek pénzbeli fedezetének a kérdése. A dolog lényege a következő: A főváros hatósága már régebben azt a határozatot hozta, hogy az ingyenes eltemetésben részesülő holttesteket átengedi bonczoló-tanulmányok tétele végett az orvosegyetemnek; azonban azzal a feltétellel tette ezt a főváros, hogy azt a költség-különbözetet, amely a holttesteknek a kórházból a klinikába s onnan a temetőbe való szállításánál fölmerül, a kormány fizeti meg. Ehhez akkoriban a belügyminiszter hozzájárult; amikor azonban az évente átszállított (mintegy 1200) holttest után most 6 év elteltével körülbelül 7000 forintot kellene a kormányának megtérítenie, kijelenti a miniszter, hogy ezt a fizetést nem vállalja el. A tanács kiadta az ügyet a pénzügyi és gazdasági bizottságnak, amely ma elhatározta, hogy fölhívja az ügyészséget, tegyen javaslatot aziránt, miként lehetne a hátralékos összeget, amely a fővárost jogosan megilleti a kormányon behajtani. Javasolja egyúttal a bizottság, hogy jövőre, mivel ebből csakis a fővárosra hármanék kiadás, az ingyenes eltemetés halottak átengedését szüntessék meg. Többrendbeli költség-fedezteli kimutatás után az ülésnek vége volt.

(Költözködés előjáróság.) A VIII. kerületi előjáróság e hónap 27-én költözködik át új helyiségébe, a Baross-utca 63-67. szám alatti új előjárósági épületbe. Ugyanitt lesz a városbíróóság is, az adószámveteli hivatal és az adópénztár is.

Budapest egészsége.

Budapest egészségügyi viszonyai — mint a fővárosi statisztikai hivatal terjedelmes jelentése mutatja — az utolsó években nagyon figyelemre méltó javutást mutatnak és egyúttal tanulságos bizonyítékot nyújtnak annak, hogy mily nagy befolyással vannak a higienikus intézmények az emberek életének megóvására. Mikor a statisztikai hivatal ezelőtt egy negyedszázaddal első közleményével lépett a nyilvánosság elé, reámutatván a városnak akkortájt egészen zilált egészségügyi viszonyaira, valóságos vihart keltett maga ellen. Minden támadások dacára azonban a hivatal tovább folytatta a lakásviszonyokat, a túlszűfolt és pinczelakásoknak a járványos betegségekre való befolyását, az oltság elhanyagolását, az övrendszabályok hiányát illető vizsgálatait s így kétségtelenül érdemeiket szerzett a város egészségügye dolgában.

Időközben természetesen alaposan meg is változott a közvélemény megbízható statisztikai kimutatások értéke felől. A város felvilágosodott főorvosok és technikusok befolyása alatt egész sorozatát létesítette a legfontosabb közegészségi intéz-

TÖRVÉNYKEZÉS.

— A postás kisasszony szerelme. Hét esztendeje körülbelül, hogy a balassa-gyarmati királyi törvényszék sikkasztás miatt egy évi börtönrre ítélte Rohoni Ilonka lapujtói postatisztót, aki a gondjaira bízott pénzekből mintegy kétezer forintot el-sikkasztott. Ezt az ítéletet később helybenhagyta a tábla, valamint a kuria is. A kuria súlyosító körülménynek vette, hogy az elítélt megtagadott minden felvilágosítást arra nézve, hogy a pénzt hova tette. Ezt a titkát kiszabadulása után is megőrizte egy ideig Rohoni Ilonka. A tavaszon azonban elárulta titkát a balassagyarmati törvényszéknek, ahol sikkasztás miatt tett följelentést Pető Géza lapujtói jegyző ellen. Elmondotta följelentésében, hogy Pető házasságot ígért neki a naponként nagyobb összegeket utalványozott, de ezek összegét neki soha át nem szolgáltatta. Abban a reményben, hogy feleségül veszi, a hogy megtéríti a kárt, továbbította az utalványokat. Míg azonban börtönben volt, Pető Géza mást vett feleségül. A királyi kuria nem-regiben vád alá helyezte Petőt, aki csodálatosképen állásától mai napig sincsen felfüggesztve; az igazságügyminiszter pedig a pestvidéki királyi törvényszéket delegálta a bűnügy tárgyalására. Az érdekes végtárgyalás szeptember 7-ikén lesz.

— Vicznális paktálások. Ilyen cím alatt megjelent közleményünkre vonatkozólag a Hazai bank igazgatósága a következő sorok közlésére kért föl bennünket:

Az „Országos Hirlap“ tekintetes szerkesztőségének Budapestén.

Az „Országos Hirlap“ mai számában Vicznális paktálások“ cím alatt oly tartalom ezik jelent meg, mely becses lapjuk részéről egyébként szem előtt tartott objektív igazság kutatása gyakorlásának elvével valószínűleg az egyoldalú információ alapján, határozott ellentétben áll.

Bár arról, hogy a bank ellen bünvádi feljelentés tételét volna, tudomásunk nincs, megnyugvással várjuk az ily kérdésben egyedül illetékes és hivatott bírói vizsgálat eredményét és ép erre való tekintettel a gyanúsítás alaptalanságát e helyen kimutatni teljesen feleslegesnek és illőnek nem is tartjuk.

Nehogy azonban a tisztelt olvasó közönség meglepéstessék, kötelességünknek tartjuk figyelmét arra felhívni, hogy a bank részéről a csőd-választmány összeállítását illetőleg intézett gyanúsítás adataiban voltát leginkább illusztrálja az a tény, hogy épen megfordítva áll a dolog: a banknak — bár ő volt a legnagyobb összegig érdekelt hitelező — egyetlen egy bizalmi embere van a csődválasztmányban, dr. Kelemen Gyula ügyvéd a bank egyik igazgatója, a többi hitelezőknék pedig négy és pedig dr. Mezey Mór, dr. Neumann Rafael, dr. Schreyer Jakab és dr. Zsigmondy Jenő, kikkel amint azt ily ismert és köztiszteltnek örvendő egyéniségekkel szemben igazolni felesleges is, a bank semmiféle érdekösszeköttetésben nem áll.

Ezen részünkről adott felvilágosítás után nyugodtan a bíróság és a t. közönség belátására bízunk annak megítélését, hogy ha világosság lesz, ki fog gyanús színen állani, és kijelentjük, hogy hírlapi polemiaiba ezentúl e tárgyban többé nem bocsátkozunk, a tekintetes szerkesztőség lojalitásától pedig elvárjuk, hogy levelünket egész terjedelmében közzétenni szives lesz.

Tisztelettel Hazai bank r.-t.

— A megsértett posta. A szociálisták egyik vezetője, dr. Goldner Adolf orvos, azt tapasztalta a télen, hogy egyes címére érkezett leveleket, nyilván a rendőrség kérésére, felbontanak a postán. Bántotta a dolog, miért is erélyes levelet írt a budapesti postaigazgatóságnak, szemére vevően, hogy eljárásával a „Cabinet noir“ idejét hozza dívatba. A levél, mely különben csak pár sorból állott, a többek közt így szólt:

— A posta spiczkliknek tesz szolgálatot...

E kifejezés miatt Demény Károly postaigazgató panaszt emelt, a kihágási büntetőtörvénykönyv 46. szakaszába ütköző hatóság megsértése címén jelentvén fel dr. Goldnert, aki a levelet írta. Az érdekes panaszt a posta nem a bírósághoz, hanem a rendőrséghez adta be s így az a VI. kerületi kapitányságnál került ma tárgyalásra. Ez a körülmény érdekes vitára adott alkalmat. A bevádolt orvos dr. Gal Jenő kíséretében jelent meg, aki első

sorban azt a kifogást emelte, hogy a posta nem hatóság, hanem egy kereskedelmi szolgálatot teljesítő hivatal, amely tehát hatóság megsértése címén nem emelhet vádat. És miután a védő még azzal az ellenvetéssel is élt, hogy a postának panasza meglételehez a kereskedelmi miniszter engedélyt kellett volna kikérnie, illetékességi kifogást emelt. Alapította pedig ezt arra, hogy esetleg csak becsületsértésről is lehetvén szó; a dologban nem a rendőrség, hanem a büntető bíróság van hivatva itélni.

Urs Nándor rendőrtanácsos, elvetvén az illetékesség dolgában tett kifogást, védekezésre hívta fel a vádlott orvost.

— Érdemben nem védekezünk! jelentette ki a védő.

— Semmit sém kívánnak védekezéstül felhozni?

— Nem, méltóztassék csak egyenesen ítéletet hozni.

Erre az ítélethez követezett volna. Urs rendőrtanácsos azonban kijelentette, hogy előbb felterjeszti az iratokat Perczel belügyminiszterhez. Az eset ugyanis precedens nélkül való s információt tart szükségesnek a tekintetben, hogy csakugyan melyik fórum elé tartozik a dolog s ha vajjon joga van-e a postának, mint hatóságnak fellépni. Az érdekes döntést jogászkrökben kíváncsian várják.

— Jelenet az utcán. Ilyen címmel írtuk meg tegnap, hogy dr. Klinger Jenő miniszteri segédfogalmazót a bátyja, Klinger Béla az utcán inzultálta. Dr. Klinger most annak a közlésére kér bennünket, hogy ő rögtön az eset után megjelent Czékéliusz Marczel törvényszéki vizsgálóbírónál s szemtanukra hivatkozással előadván a való tényállást, a dolgot panasz tárgyává tette.

SPORT.

+ Komámasszony helyett Mérges. A J. Reeves-istáliót a királyné-díjban Komámasszony helyett Jankovich B. Gyula Mérges-e fogja képviselni. A nem kis esélyei induló lónak Adams lesz a jockeyja.

+ Gomba Baden-Badenban. Holnap futják a harminczézer márkás Prinzé of Wales Stakes-t az ifitzheimi gyepen. Lovaink közül Gomba fog a versenyben indulni. A magyar lovak eddigi csuf vereségei után a Gomba kudarczára is el lehetünk készülvén, daczára annak, hogy a rémek flyer épen a neki megfelelő távolságon (1800 méter) fog a német lovakkal megküzdeni.

+ Uszó-bajnokság. A magyar uszó-egyesület ma a nyílt Dunán uszóversenyt rendezett. A „Dunai bajnokság“ mérkőzésében Gráf Károly volt a győztes, aki 42 perc 22 másodperc alatt uszta be a távot. A versenyeredmény a következő:

1. Gráf Károly
2. Halmay Zoltán
3. Páderny Gyula

Üzták még: Alapy Andor, Páritzky Lóránd, Abray Jenő és Rózsafty Andor.

Ítélet: Igen könnyen számtalan hosszsal első.

+ Ulmtól Budapestig. Emleltük, hogy a „Neptun“ evezős-egylet hét tagja a Dunán Ulmtól csónakon jött Budapestre. A kirándulók tegnapelőtt este hét órakot érkeztek hazá a Margitszigetre, ahol bajtársaik nagy lelkesedéssel fogadták őket. A fáradtság legkisebb jéle sem látszik rajtuk, csak a forró nap egészen barnára pörkölte őket. A mérés evezősök a 953 kilométernyi hosszú, vadregényes utat tíz nap alatt tették meg.

+ Egy kerékpár-champion balesete. Nagy-Becskerekéről azt táviratozzák, hogy Merschorf Pétert, az ismert bicikli-championot könnyen végzetessé válható baleset érte a napokban. Belgrádban volt egy kerékpárversenyen, ahol mint magyar embert nagy óvációkban részesítették. Ott megnyerte a 24 kilométeres országuti verseny nagy arany érmét, azután kerékpáron utnak indult hazafelé. Pancsovánál keskeny úton haladva, belfordult az árokba és eltörte a kulcsontját. Valószínű, hogy ennek következtében elhalasztják a szeptember 8-iki nagybecskereki versenyt, mert azon dől el Dél-Magyarország bajnoksága.

mányeknek (vizvezeték, csatornázás, érvendzshályok, járványkórházak, vásárcsarnokok, fertőtlenítő intézetek stb.) s ma ezek következtében büszkén mutathat azon eredményre, hogy lakói közül most felével kevesebb hal meg, mint egy negyedszázad előtt.

1874-ben ugyanis tíz-tízezer lakó közül 496 halt meg évente, míg jelenleg ez a szám 242-öt tesz ki, ami a mostani, közel 700.000 főnyi lakoságnál évenként 12.000 emberélet megtakarítását jelenti.

A statisztikai hivatal idézett munkája részletes tájékoztatót nyújt a halandóság és a halandóság csökkenésének okairól és beható vizsgálódásokat tartalmaz több kérdésről; így: a vagyonosság, a hitfelekezet, a lakásvizonyok, a foglalkozás befolyásáról. Ez utóbbi fejezet nevezetesen egész láncolatát tárja fel ama logikai és technikai nehézségeknek, melyek következtében a feladat megoldása a statisztika majdnem legyőzhetetlen problémái közé tartozik; az idevágó anyagnak nagy gonddal keresztülvitt feldolgozása után azonban kitűnik, hogy helyes statisztikai észleléssel a kérdés bizonyos fokig mégis megoldható.

Nem bocsátkozhatván eme vizsgálatok részleteibe, csak még egy néhány érdekesebb eredményt kívánunk a következőkben kiemelni. Ugy látszik, hogy a szabadban üzött foglalkozások inkább hajlamosítanak tüdőgyuladásra, a zárt helyen, különösen görnyedt testtartással üzöttek inkább tüdővészre, ellenben az idegbajok gyakrabban képezik a halál okát a szellemi munkásoknál, mint azon foglalkozásoknál, melyek a szabadban tartózkodással, vagy nagyobb testi erőlkövéssel vannak egybekötve.

Az ügyvédek, orvosok, tanítók, művészek és papok minden száz halottja között nem kevesebb, mint 22 halt meg idegbajban, míg kőművesek, ácsok és kocsisok közül csak 8 és fél százalék.

A nyomdászok foglalkozása a legészségtelegebbek közé tartozik (a nyomdászok majdnem lí étel nélkül tüdővészben hálnak el, soha sem hal meg közülök egyetlen egy sem aggkórházban!); könnyen terjednek még a szellemi munkások közt az emésztőszervi bajok, a mérges anyagokkal és a hőségben dolgozóknál a tüdővész.

VIDÉK.

* (Vizsgálat a munkások érdekeiben.) Mezőhegyesről írják: Nagy feltűnést keltett itt tegnapelőtt a Návay Lajos főjegyző és Justh Gyula országgyűlési képviselő vezetésével megérkezett tíz tagú küldöttség megjelenése, mely bizottság a megyei közigazgatási bizottság utasítása következtében megvizsgálta az itteni munkáviszonyokat. A vizsgálatot kiterjesztették az állami birtokokon levő munkáslakóhelyekre is. A cukorgyárban kifogásolta a bizottság, hogy negyven ember számára épített lakóhelyen kilencven munkás lakik. A küldöttség aztán a kendergyárba ment, hol szintén túlszűfolt munkáslakásokat talált. Az állambirtokon levő munkáslakásokat a bizottság rendben találta. A bizottság Mezőhegyesről Makóra utazott s folytatja a vizsgálatot a megye területén a megkezdett irányban.

* (Degradált nagyközség.) A belügyminiszter a békésmegyei Pusztaszent-Tornyanak, amely eddig nagyközség volt, megszüntette a községi önállóságát. Ezt az intézkedést több oldalról megtámadták, de, mint értesülünk, nem helyesen. Pusztaszent-Tornya tulajdonképpen egy lakatlan terület, amelyen csak hatszáz cseléd tartózkodik. Épen-séggel nem áll tehát az, amit a degradálással szemben fölhoztak, hogy tudnillik 3217 lakossal bírna. Ennek a pusztának nagyközséggé való alakítását ezelőtt harmincz esztendővel csak abból a célból vitték keresztül, hogy a szomszédos nagyközségek kibújjanak ama községi terhek alól, amelyekre a határos községek igényt tarthattak. A jogos bevételről megfosztott községek ezt az állapotot már régen felpanaszolták. A belügyminiszter most véget óbajtott vetni ennek a visszaélésnek és a mesterkélty nagyközségnek, amelynek fennállásához minden feltétel hiányzik, községi önállóságát megszüntette.

† Az első űgetőverseny. A beregvármegyei űgetőverseny társaság Beregszászban e hónap 21-én rendezte első űgetőversenyét Bereg-, Szatmár-, Szabolca-, Ugocsa és Zemplén vármegyék közönségének rendkívüli érdeklődése mellett. A verseny iránt való érdeklődést fokozta, hogy abban báró Sennyey István Magyarország első urkocsisainak egyike is futtatott. A versenynek igen jó idő kedvezett és a minden tekintetben kitünően elkészített pálya kellemes biztosította a verseny sikerét. A versenyt körülbelül négyezer főnyi közönség nézte végig. A tribünökre összesereglett öt vármegyének valamennyi szép hölgye. A versenyek a következő eredménnyel végződtek:

- I. Tenyészverseny. Díj 700 korona. Távolság 4000 méter.
- Gróf Lónyay Menyhért fogata, hajtotta a tulajdonos.
 - Gróf Lónyay Menyhért fogata, hajtotta ifj. Zedák István.
 - Gróf Lónyay Menyhért fogata, hajtotta Füzesséry N.
- II. A beregvármegyei űgető-verseny társaság díja 1000 korona. Távolság 5000 méter.
- Báró Sennyey István fogata, hajtotta a tulajdonos.
 - Báró Sennyey István fogata, hajtotta Lónyay Géza.
 - Ifjabb Zedák István fogata, hajtotta dr. Zedák István.
- III. Asszonyok díja 4 emléktárgy. Távolság 5000 méter.
- Gróf Lónyay Menyhért fogata, hajtotta báró Sennyey István.
 - Róth Sándor fogata, hajtotta a tulajdonos.
 - Bay György fogata, hajtotta a tulajdonos.
 - Bárczay Sándor fogata, hajtotta a tulajdonos.
- IV. Mezei gazdák versenye. Díj 300 korona. Távolság 1600 méter.
- Orosz Pál lova.
 - Paikó György lova.
 - Szarka Péter lova.
- V. Bérkocsisok versenye. Díj 120 korona. Távolság 1600 méter.
- Berner Lőrincz 8. számú bérkocsija.
 - Blumenthal Herman 9. számú bérkocsija.
 - Friedmann Ignác 24. számú bérkocsija.
- A verseny után kitünő kedélyhangulatban lezajlott táncmulatság volt a vasúti vendéglőben.

Budapesti lóversenyek.

(Nyolcszázik nap.)

Az „alagi“ Esterfi, Rohonczy Gedeonnak régebben még semmibe sem vett lova napról-napra a derby-éjjel népszerű heroszavá kezd fejlődni. A Király-díjban mutatott formája után még alig vették figyelembe; véletlennél tulajdonították jó futását, sőt mikor a Császár-díjban győzött is, voltak sokan, akik pünkösdi királyságnak tartották ellenfeleivel szemben mutatott fölényét. A ló gazdáját nem tántorította el az a támadás, nagy bizalmában megerősítette Adams jockey, aki kijelentette; hogy kevés olyan jó lovon űlt világegyetben. Ugyanazt mondták azok, akik később lovagolták. Buckenham, végül Huxtable, aki a Szent István-díjban lovagolta, majd pedig a budapesti-díjban vezette győzelemre.

A legutóbbi diadala eloszlatta a kételyeket. A Milon-csikó ma Áruló és a jó Mindig mellé állítható. Holnap még egy tűzpróbát kell kiállania s ha a holnapi előző díjban is győzni fog, akkor Esterfi a St-Legerben veszedelmes ellenfele lesz Áruló-nak. A holnapi 2600 méteres versenyben fog eldőlni, hogy vajjon Esterfinak elegendő állóképessége van-e. Mindenesetre nagyon nehéz feladat vár rá, mert kortársainak stone-okat kell czedálnia.

A valószínű indulók a következők:

Tanácsos ur	lovagolja	Clemenson.
Crampon	"	Park.
Szolgabíró	"	Barker.
Weatherbound	"	?
Gonosz	"	Poole
Esterfi	"	Huxtable.
Or-dur	"	Hvams.
Primula	"	Ibetti.

Tanácsos ur, mely Kottlingbrunnban Gonoszsal tudott elbánni, Szolgabíró, mely a budapesti díjban oly közel volt Esterfihez és Gonosz, mely kottlingbrunni futása óta nagyon sokat javult, nagyon kedvező sulyviszonyok mellett fognak a Rohonczy-nal találkozni.

Esterfi — ismételjük, holnap nagy feladat vár. Bármennyire is osztjuk a ló gazdájának a vé-

leményét, a veszedelmet közel látjuk, különösen Gonosz és Primula részéről, melyeknek Esterfi 8 és fél kilogrammot czedál. Gonoszt klasszisa, a kis Primula-t állóképessége és speedje ajánlják. Ha tehát Esterfi lábai holnap meg fogják érezni az ideai fáradalmakat, ha az erős iramban nyomni fogja a suly, akkor Gonosz vagy Primula lesznek a győztesek. A jelen perczben azonban nincs okunk töle eipartolni, s azt hisszük, hogy

Esterfi

ujabb népszerűséget fog szerezni a kék-vörös dressznek.

Típjaink a holnapi napra a következők:

- I. Juratus—Honfi.
- II. Futár—Alár.
- III. Esterfi—Gonosz.
- IV. Shannon.
- V. Szittyá—Draher-Istálló.
- VI. Freedom—Grimaldi.
- VII. Häng' di en—Gyémánt—Káplár.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A pénzügyminiszter Chocholusz Ferenc adóhivatali ellenőrt a dunaszerdahelyi adóhivatalhoz pénztárnokká, Darvay Rezső máramaros-szigeti kataszteri irattartó kezelő irodatisztet a székelyudvarhelyi pénzügyigazgatóságához ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazóvá és földadó nyilvántartási biztosá, Etkán Mór budapesti lakost, a máramaros-szigeti pénzügyigazgatóságához ideiglenes minőségű kataszteri irattartó kezelő irodatisztét, Kunfalvi Jakab csanád-örörmestert a máramaros-szigeti pénzügyigazgatóságához pénzügyi irodatisztét ideiglenes minőségben; az igazságügyminiszter Dudek Antal járásbírói joggyakornokot a bajai és dr. Barkász Sándor miskolci lakos ügyvédjelöltet az abauj-szántói járásbíró-sághoz ajajgyzókké, Molnár János gyulafehérvári törvénytudó irnokot a gyulafehérvári törvénytudóhoz irodatisztét, Milunov Miklós szászabányai járásbírói díjnokot a vercezi járásbíró-sághoz irnokká nevezte ki.

Árverések a fővárosban. Klein Dávid ingóságai Dessoeffy-utca 4. és Arany János-utca 32. szeptember 1. Steitner Adolf ingóságai Csángó-utca 8. augusztus 27. Bogdányi József ingóságai Kolombus-utca 19. augusztus 29. Fábán Gyula ingóságai Rökk Szilárd-utca 5. augusztus 27. Özv. Krausz Simonné ingóságai Erzsébet-kört 42. augusztus 30. Pfáhn Károly ingóságai Károly-kört 9. szeptember 17. Egerváry Géza ingóságai Vigadó-éptlet augusztus 27. Dr. Hartmann Vilmos ingóságai Erzsébet-kört 23. augusztus 27. Axelrad József ingóságai Akácfa-utca 27. augusztus 31.

A vidéken. Szeremlei Sándorné ingatlanai Székelyhídon október 10. Dr. Laufer Miksa ingóságai Nyíregyháza szeptember 14. Breitner Samu ingatlanai Tornallyán szeptember 20. Dunka István ingóságai Gyulafehérván (Máramaros-Sziget) augusztus 29. Ifj. Szakell Ferenc ingóságai Losoncban augusztus 30. Darnay Péter ingóságai Bőösön (D-Szerdahely) augusztus 29. Graure Avram ingatlanai Germánon (Versecz) szeptember 7. Miskolci agyagipar részvénytársaság ingó- és ingatlanai Miskolcon szeptember 19. Szappanos Károly ingatlanai Pap-Tamási (Nagyvárad) község-házánál szeptember 21. Geréhi Irén ingatlanai Kerepes (Gödöllő) község-házánál szeptember 15. Kocsis József ingatlanai Makón szeptember 10. Araschkoff Zsiva ingatlanai Fűrjes (Károlyfalva) község-házánál október 8. Tatay Andrásné ingatlanai Bezdán (Zombor) község-házánál szeptember 14. Kohn Katalin ingatlanai Ozora (Pancsova) község-házánál szeptember 17. Bugarszky Liskó ingatlanai Billéden október 19. Lichtenstein Zsigmond ingóságai Pozsonyban augusztus 31. Surányi János ingóságai Győrött szeptember 2. Singer Vilmos ingóságai Baracs pusztán (Ocsa) szeptember 5.

Pályázatok. A budapesti I.—III. kerületi járásbíró-ságnál telekkönyvezetési állásra, a tokaji (Sátoralja-Ujhely) járásbíró-ságnál telekkönyvi átalakító díjnoki állásra, a szabadkai törvénytudóknál segédtelekkönyvezetési állásra, a filleki (Balassa-Gyarmat) járásbíró-ságnál albirói állásra, az ungvári adóhivatalnál adó-tisztai állásra, Ó-Liskán (Zemplén vármegye) utmesteri állásra lehet a folyamodásokat benyújtani.

NYILT-TÉR.

Rohitsi

FŐRÉSZTÉS

Budapesti

Hoffmann József-né

Báthory-utca 8. szám.

A Rohitsi savanyúvíz mint gyogyszer fejfájdalmat, hátsó gyomor-és bélhurutnál, az ivarszervek hurutjainál, máj-és lépajkánál, de különösen váltókoránál.

A Tempel forrás borral vegyítve kitünő üdítő ital.

A sulya lerakás ellenben kizárólag ivókurára használatik.

Savanyúvíz

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, augusztus 26. (C. T. B.)

	aug. 29. cents	aug. 25. cents
Buza szeptemberre	68 ¹ / ₂	68 ¹ / ₂
decemberre	66	66 ³ / ₈
Tengeri szeptemberre	34 ³ / ₈	34 ¹ / ₂

Chicago, augusztus 26. (C. T. B.)

	aug. 26. cents	aug. 25. cents
Buza szeptemberre	63 ³ / ₈	63 ³ / ₈
Tengeri szeptemberre	29 ³ / ₈	30

Mezőgazdaság.

A vetések állása külföldön. A libai konzul augusztus 6-áról jelenti, hogy a terméskilátások a gyakori esőzések folytán alászállottak. Ezen kedvezőtlen időjárás folytán a buza és rozsvetések megültek, a rozs aratása, bár túlérett, még nem kezdhető, a tavaszi gabonafélék kalásza szépek, a burgonyavetések azonban a talnedvességtől szintén sokat szenvedtek. Az ismaili konzul jelentése szerint az előző száraz időjárást selylő vetések a május végén beállott erős időjárás következtében helyrejöttek és közepes termésre nyújtanak kilátást. Az árpa kalásza dusan nőtt; nehéz és szépen érik. A rozs ritka, rövid szalmájú, de kalásza nehéz és telt, az őszi buza szintén alacsony és ritka, de kalászai teltek, a tavaszi buza és zab jól állanak, a tengeri bú termést ígér. A krajevai konzul jelentése szerint a jól áttelelt és jégveréstől megkímélt őszi búzavetések s a dunai sikon levők igen jól állanak. Az aratás július hó első felében vette kezdetét. A rozs, árpa és zab szintén jól állanak. A gyurgyevoi konzul jelentése szerint az aratás június hó végén vette kezdetét. Az árpa, zab, köles és tengerivetések jól állanak, a szőlők nagyon megjavultak.

Az erdészeti egyesület közgyűlése. Mint lapunknak Kovásznáról jelenti, az országos erdészeti egyesület ott ma délelőtt folytatódólag közgyűlést tartott, melynek befejeztével a gyűlés tagjai kirándultak Gyulafalvára. Mintegy százötvenen érkeztek a Gábor-fűrésztelepre, mely fel volt lobo-gyozva és bejáratalán diadalkapu állott. Az erdélyi erdőipar-társaság részéről Groedel Bernát, Weiner Arthur és Horn Mór igazgatók s Dániel Gábor országgyűlési képviselő, igazgatóságai tagok, fogadták a vendégeket. Weiner igazgató lelkes beszéddel üdvözölte az erdészeket, mire Bedő Albert elnök megköszönte a szives fogadtatást. Az erdészek azután megtekintették a telepet, mely a legnagyobbak egyike az országban. Erdőterülete 65000 hold és mintegy 3000 gyári és erdei munkást foglalkoztat.

Felsőbb szőlő és borgazdasági tanfolyam. A földmivvelésügyi miniszter a budapesti felsőbb szőlő és borgazdasági tanfolyamra az 1898—99. tapévre való felvételre kiirt pályázat határidejét folyó évi szeptember hóig meghosszabbította, mely határidőn belül a felvétel iránti kérvények a földmivvelésügyi miniszterhez nyújthatók be. A felsőbb tanfolyamra folyamodók közül a jobb bizonyítványokkal bírók, tekintettel vagyon helyzetükre évi 600 forint egész, vagy évi 300 forint fél állami ösztöndíjban részesülnek. A felsőbb tanfolyamra csak oly pályázók vétetnek fel, kik a magyaróvári gazdasági akadémiát vagy valamelyik hazai gazdasági tanintézetet jó sikerrel végezték.

Ipar- és kereskedelem.

Likörgyárosok együlete. A budapesti szesz- és likörkereskedők, készítőik és kimerők szakegyesülete ma délután alakult meg az új város-háza közgyűlési termében. Neuwald Adolf üdvözölte a nagy számban megjelent tagokat s röviden vázolta az egyesület létesítésének szükséges voltát. Szakdolgozóknak nevelni s vezetni akarjuk az egyesület tagjait, betegség vagy súlyos helyzetben gyámoltani, a hatóságokkal való érintkezésben támogatni, e szakmában annyira szükséges jogsegélyt nyújtani ügyes-bajos dolgaikban és a munkaközvetítést bevezetni. Ennyi fontos cél elérésére alakítják meg az egyesületet. Ezután Bauer Zsigmond titkár bemutatja az alapszabályokat, mire a közgyűlés azokat elfogadva, kimondta a megalakulást s megválasztotta a tisztikart. Elnök dr. Grauer Vilmos, alelnökök Barth Gyula és Neuwald Adolf, titkár Bauer Zsigmond, könyvtárnok Brandstädter Ignác, gazda Helfmann Simon. Választottak még 30 választmányi tagot és 5 póttagot.

Fizetés-megszüntetések. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetés-megszüntetéseket jelenti: Keppich Miksa Herkulesfürdő, Strusz Teréz Cilli, Fischbein és társa Triest.

Musarak. A vásárgazgatóság hivatalos jelentése szerint az elmúlt héten a fővárosban a musarak ezek voltak: Vesepecsenye ágazásban, 1 kilogramm, 70—150-ig, átlag (90-5 kr.), vesepecsenye tisztítva, 1 kgr. 1.00—2.50-ig átlag (1.83) kr., hátulja pecsenyének 1 kgr. 60—1.20-ig, átlag (79-5) kr., hátulja levesnek 1 kgr. 60—1.20-ig, átlag (70-6) kr. Máj 20 kr.-tól 60 kr.-ig átlag (40) kr. lép 20—52 kr., vese 40 kr.-tól 64 kr.-ig átlag (55) kr., nyelv 52 kr.-tól 90 kr.-ig átlag 64 kr., lágú 20 kr.-tól 52 kr.-ig, csont vörös 6 kr.-tól 40 kr.-ig, velőscsont 1 kgr. 20—70 kr.-ig átlag (39) kr.-ig. Bivalyhus hátulja 56 kr.-tól 70 kr.-ig, eleje 44 kr.-tól 64 kr.-ig.

Kőbányai sertésplaccz, aug. 26. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajczárig. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krajczárig. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 57 1/2—58 1/2 krrig. Közép (páronként 251—320 kgrig terjedő súlyban) 58 1/2—59 kr. Könnyű (páronként 250 kgrig terjedő súlyban; 59—60 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kgr. felüli súlyban) 58—58 1/2 krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 58—58 1/2 krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 57—59 krajczárig. Sertélszám: 1898. aug. 24. napján volt készlet 46.286 darab, aug. 25-én felhajtott 129 drb, augusztus 25-én elszállított 324 darab, augusztus 26-ára maradt készletben 46.091 darab. A hizott sertés fizetési irányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár, aug. 26. A ferenczvárosi petroleum raktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. augusztus 25-én érkezett 549 drb. Készlet 229 darab, összes felhajtás 778 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 507 drb, elszállítatlan maradt 271 drb. Napi árak: 120—180 kilós 58—59 kr., 220—280 kilós 58—59 krajczár, 320—380 kilós 58—59 kr. Öreg nehéz — krajczár, malacz 45 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Budapesti borjувásár, augusztus 26. A mai vásárra felhajtottak 742 drb belföldi és 60 darab rugott borjut. Napi árak: Belföldi borju 28—40 forint 100 kilónként, kivételesen 43 forint, rugott borju 20—22 1/2 forint 100 kilónként.

Pénzügy.

Hazai bank r.-t. Tőzsdei hírek szerint a bank távollevő igazgatósági tagjait távirati uton hívták meg a közelebb tartandó igazgatósági ülésre, amelynek sürgős megtartását az Auspitz-czég kijátszott hitelezői által a czég ellen megtett és a Hazai bankra is kiterjesztetni kért bűnvádi feljelentés tett szükségessé. Ugyancsak tőzsdei hírek szerint a bank igazgatóságának egyik-másik tagja állásától megválni szándékoszik.

Budapesti Bankgyesület. A Budapesti Bankgyesület részvénytársaság az 1898. év első felében a következő eredményt érte el: **Nyereségek:** kamatok 289,622 frt 14 kr., értékpapirkamatok 124,128 frt 83 kr., jutalékok 41,451 frt 79 kr., házbérvédelem 17,489 frt 89 kr., syndikátusi nyereség 10,300 frt, értékpapirnyereség 10,652 frt 48 kr., nyereségáthozat 1897. évről 61,605 frt 69 kr. **Veszteségek:** Kamatok 99,936 frt 27 kr. Költségek 78,702 frt 07 kr. Adók és illetékek 41,083 frt 20 kr. Nyereség, mint egyenleg 335,529 frt 28 kr. Összesen 555,250 frt 82 kr. A kimutatott 335,520 frt 28 kr. nyereség pro rata temporis a tőke körülbelül 11.25 százalékos kamatoztatásának felel meg és 5000 frttal, a 7000 frttal kisebb nyereségelövitel tekintetbevételével pedig körülbelül 12,500 forinttal nagyobb, mint a tavalyi első félév nyeresége. A társas-üzletek eredményei csak annyiban lettek felvéve, amennyiben június 30-ig teljesen lebonyolítottak és így a második félévben több konzorciális üzlet kerül előreláthatólag kedvező eredménnyel elszámolásra.

A bankkimutatás. A bankhatal igénybevétele augusztus hónap második hetében is jelentéktelen volt. A váltótárca 6-17 millióval csökkent, a lombard 0-84 millióval emelkedett. A bankjegyforgalom 4-96 millióval csökkent, miután az árukészlet is 2-37 millióval gyarapodott. Az adómentes bankjegy-tartalék ezen tranzakciók következtében 6-85 millióval emelkedett és augusztus hó 23-án 59-93 millió forintot tett.

Közlekedés.

A Simplon-alagut. Bernből jelentik, hogy a svájci kantonális bankok szindikátusa, amely a Jura-Simplon-vasutnak a Simplon-alagut építéséhez szükséges 60 millió franknyi kölcsönt adja, szeptember 6-án nyilvános aláírás alá bocsátja Német-

országban és Svájcban a 20 milliónyi első részletet. A kölcsön 3 és fél százalékos kamatoz. A kibocsátás névértéken történik. A szövetség úgy a kamatokért, mint a visszafizetésért kezességet vállal. A visszafizetés 1908. októberben veszi kezdetét. A Jura-Simplon-vasut államossítása esetén az adósságleveleket szövetségi kötelezvényekkel cserélik ki, amelyek hasonló feltételeket tartalmaznak.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, augusztus 26.

Ma volt az augusztusi szállítással kötött ügyletek utolsó felmondási napja. Ez alkalomból a giro és pénztár-egylet közhírré tette, hogy még 15.000 métermázsas tengeri és 5000 métermázsas repce szállítandó. A tengeri átvévejként ugyanaz a czég szerepelt, amely eddig is átvette a kukoriczát, a repczét pedig az olaj-ipartársulatnak osztották ki.

A mai útletről különben kevés jelenteni valónk van. Elkelt 35.000 métermázsas buza, közte a már obligáltá vált létel szerb buza. Az árak változatlanok maradtak.

A többi cikkekben kevés forgalom volt. Változatlan árak.

A határidőpiacon az irányzat naggyobbára szilárd volt, az árfolyamok egyenlegként csekély-séggel emelkedtek.

A külföldi piacok közül Amerikában 1/8 centtel, Liverpoolban 1/8 pennyvel, Párisban 20 centimeszel emelkedett a buza ára.

Előfordult készára-eladások.

Mennyiség munkában	Ar	Faj	haktóteremtől kilógramm	Állomány szélessége	Ar netto 100 kilógramm	Kész. vagy Bhó	
300	uj	buza	tiszavidék	81	Budapest	9.75	
100	"	"	"	81 1/2	kev. Bpest	9.65	
100	"	"	"	82	"	9.70	
100	"	"	"	80 1/2	"	9.60	
400	"	"	"	80 1/2	"	9.67 1/2	
100	"	"	"	80 1/2	átlag Bpest	9.65	
100	"	"	"	80	"	9.65	
100	"	"	"	80	sárga Bpest	9.55	
100	"	"	"	80	átlag sárga	9.50	
100	"	"	"	79 1/2	"	9.50	
300	"	"	"	80	átlag Bpest	9.57 1/2	
100	"	"	"	79	"	9.57 1/2	
100	"	"	"	79 1/2	Budapest	9.45	
100	"	"	"	79 1/2	sárga Bpest	9.25	
100	"	"	"	79 1/2	"	9.45	
100	"	"	"	79 1/2	"	9.45	
200	"	"	"	79	Budapest	9.52 1/2	
400	"	"	"	79	sárga Bpest	9.40	
100	"	"	"	79	átlag Bpest	9.35	
100	"	"	"	78 1/2	"	9.35	
200	"	"	"	78	"	9.55	
100	"	"	"	79	Budapest	9.40	
100	"	"	"	78 1/2	"	9.37 1/2	
100	"	"	"	78	"	9.37 1/2	
100	"	"	"	80	sárga Bpest	9.05	
200	"	"	"	79 1/2	"	9.35	
400	"	"	"	78 1/2	"	9.20	
100	"	"	"	78 1/2	átl. s. Bpest	9.30	
100	"	"	"	78	"	9.30	
100	"	"	"	78	sárga Bpest	9.30	
100	"	"	"	78	"	9.05	
100	"	"	"	77 1/2	"	9.15	
100	"	"	"	76 1/2	"	9.15	
100	"	"	"	76 1/2	"	9.20	
100	"	"	"	76 1/2	"	8.95	
300	"	"	"	75 1/2	"	9.—	
100	"	"	"	75	"	9.—	
300	"	"	"	77	"	9.30	
200	"	"	"	77	rozsos Bp	9.10	
600	"	"	"	77	sárga Bpest	9.15	
2200	"	"	"	78 1/2	Budapest	9.65	
1000	"	"	"	77 1/2	"	9.50	
4000	"	"	"	77	"	9.05	
2500	"	"	"	75 1/2	"	9.20	
1800	"	"	"	75	"	8.97 1/2	
1600	"	"	"	78	"	9.37 1/2	
100	"	"	"	81	"	9.50	
200	"	"	"	79 1/2	"	9.45	
150	"	"	"	79 1/2	"	9.45	
100	"	"	"	79	sárga Bpest	9.25	
100	"	"	"	79	"	9.20	
400	"	"	"	77 1/2	"	9.35	
200	"	"	"	77 1/2	"	9.35	
200	"	"	"	77 1/2	"	9.15	
100	"	"	"	75	"	9.15	
900	"	"	"	75	dunavidék	8.60	
1900	"	"	"	74	"	8.50	
700	"	"	"	77	transito Bp.	7.35	
100	"	"	"	77	Budapest	7.—	kp
100	"	"	"	77	Bpest parl.	6.90	
100	"	"	"	77	Budapest	6.70	
200	"	"	"	78 1/2	"	5.85 1/2	
100	"	"	"	78 1/2	"	5.82 1/2	
200	"	"	"	77 1/2	"	5.77 1/2	
200	"	"	"	77 1/2	"	5.77 1/2	
200	"	"	"	77 1/2	"	5.77 1/2	
200	"	"	"	77 1/2	"	5.25	
100	"	"	"	75	"	6.—	
400	"	"	"	75	Kőbánya	6.—	
400	"	"	"	75	Budapest	6.85	

Gabonaforgalom:

1898. augusztus 25.

	érkezelt m é t e r m á z s a	elszállított m é t e r m á z s a
buzából	19268	100
rozsából	473	58
árpából	4245	521
zabból	2801	—
tengeriből	—	252

Raktárállomány:

	Raktárak m é t e r m á z s a	Raktárak m é t e r m á z s a	Silók m é t e r m á z s a
Buza	13800	15153	—
Rozs	1800	103	—
Árpa	12100	308	—
Zab	2500	—	—
Tengeri	35300	4189	—
Liszt	14900	818	—

Hivatalos készárjegyjegyzések.

Áru	Ar	Ar	100 kgr. készpénz- ára	100 kgr. készpénz- ára
Buza	uj	tiszavid.	74	75
			76	77
			78	79
			80	81
"	"	pestvidéki	74	75
			76	77
			78	79
			80	81
"	"	fehért.	74	75
			76	77
			78	79
			80	81
"	"	bolgár	77	78
rozs	"	elsőrendű	70—72	71
		másodr.	—	71
árpa	"	takarm.	80—82	81
		szeszfőz.	82—84	82
		sörfőzésre	84—86	85
zab	"	"	89—41	6.—
tengeri	"	bánsági	—	5.40
		másnemű	—	5.35
repce	uj	káposzta	—	13.—
		másnemű	—	13.25

Előfordult határidőkötések.

Ar	Határidő	Délkeleti és déli tőzsde Kezd. Forgalom	Délkeleti tőzsde Zárk. Kezd. Forgalom	Zár.
buza márcz.	8.30	{ 8.31-32-33 } 32-31-30 } 29-27-28 }	8.30	8.28 8.29 8.32
" szept.	8.40	{ 8.41-40-39 } 38-37-36 } 37 }	8.38 8.37	{ 8.39 } 40-41 } 8.42
rozs szept.	6.60	{ 6.61 }	6.60 6.61	{ 6.62 } 6.63
zab szept.	5.35	{ 5.36-37 }	5.36 5.34	5.35 5.38
tengeri aug.	5.25	{ 5.26 }	5.27	— — —
" szept.	5.02	{ 5.01-5- } 4.99-4.98 }	5.00 5.00	5.01 5.02
" máj.	4.40	{ 4.38-36-34 } 35-36-37 }	4.36 4.37	4.38 4.40
repce aug.	13.—	13.05	13.10	— — —

Hivatalos határidőjegyzések.

Ar	Határidő	Déli tőzsde zárlata augusztus 28-án augusztus 25-én	Leszámla árfolyamok
buza	márcz.	8.28 8.30	8.27 8.29 —
buza	szept.	8.38 8.40	8.37 8.39 —
rozs	szept.	6.60 6.62	6.60 6.62 —
zab	szept.	5.34 5.36	5.33 5.35 —
tengeri	aug.	5.15 5.25	5.45 5.55 5.48
"	szept.	5.— 5.03	5.06 5.08 —
"	máj.	4.37 4.38	4.39 4.41 —
repce	aug.	13.— 13.10	13.— 13.10 13.—

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDE.

Budapest, augusztus 26.

A mai tőzsdén a nemzetközi és a reu üzlet tárgyát képező értékek ára ismét emelkedett néhány tizeddel. A hangulat elég barátságos volt az előtőzsdén és a déli tőzsdén, habár a forgalom csak igen szűk korlátok közötti mozgott. Később azonban az üzletlenség általánossá vált és ez a körülmény értett az áraknak is, melyek anélkül,

hogy csak kötés történt volna, tisztán a kínálat hatása alatt mindinkább alacsonyabb színvonalra hanyatlottak. A délutáni zárlat föltűnően gyöngye volt.

A hovági prolongációt is elvégezték ma. Fixettek: Osztrák hitelrészvényért 60-80 krt, magyar hitelbankért 40-55 krt, államvasutért 75-100 krt, leszámítoló bankért 15-25 krt, jelzálogbankért 35-50 krt iparbankért 2 1/2-7 1/2 krt, rimamurányiért 40-50 krt, közutiért 60-85 krt, villamosért 40-50 krt.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 397.60 398, Osztrák hitelrészvény 361.40-361.95, Osztrák-magyar államvasut 360.40-360.70 forinton kötött.

Délelőtti 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 361.70, Magyar hitelrészv. 397.75, Aranyjárdék 120.75, Koronajárdék 98.55, Leszámitoló-bank 262.—, Jelzálogbank 249.75, Rimamurányi 253.50, Osztrák-magyar államvasut 360.60, Közuti vaspálya 387.50, Villamos vasut 255.— forinton.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Kkereskedelmi bank 1437-1440, Salgótarjáni 620-622, Közuti vasut 387.50, Magyar hitelrészvény 397.80-397.60, Osztrák hitelrészvény 361.90-361.30, Osztrák-magyar államvasut 360.60-360.40, Bankgyesület 107 forinton kötött.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben halnapra 1-1.50 forint, 3 napra 3-4 forint, szeptember utoljára 3-9 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with 3 columns: Item, Aug. 26, Aug. 25. Includes Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar hitelrészvény, Magyar ipar és keresk. bank, Magyar jelzálogbank, Magyar leszámítoló bank, Rimamurányi vasmű, Osztrák hitelrészvény, Déli vasut, Osztr.-magyar államvasut, Közuti vaspálya, Villamos vasut.

Az utótőzsde gyengült.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with 3 columns: Item, Aug. 26, Aug. 25. Includes Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr.-magyar államvasut, Leszámitoló bank, Rimamurányi vasmű, Közuti vaspálya, Villamos vasut.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDÉK.

Budapest, augusztus 26. Terményekben nem volt forgalom; az árak nem változtak.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns: Item, Price, and other details. Lists various goods like flour, oil, and other commodities with their prices.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, aug. 26. A vásári forgalom: Husnál a forgalom élénk, árak szilárdak. Baromfiál élénk, árak szilárdak. — Halban lanyha, árak szilárdak. Tej- és tejtermékek élénk, árak szilárdak. Tojásnál élénk, árak csökkentek. Zöldségnél élénk. Gyümölcsnél élénk. Fűszereknél csendes. Időjárás: derült, meleg. A központi

vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi czikkék hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhabas hátulja I. 52-58 frt, II. 50-54 frt. Birkahus hátulja I. 44-48 frt, II. 40-42 frt. Borjúhús hátulja I. 64-68 frt, II. 60-64 frt. Sertésbús Isőrendű 62-64 frt, vidéki 46-52 frt. (Mindenk 100 kilonkint.) Kolbász füstölt 60-80 kr (kilonkint). Sertészsír hordóval 64.0-65.0 frt (100 kilonkint). — Baromfi (élő) Tyúk 1 pár 1.00-1.20 frt. Csirke 1 pár 0.55-1.00 frt. Lud bizott kilonkint 50-54 kr. — Különvétel. Tojás 1 láda (1440 db) 29.5-30.5 frt. Sárgarépa 100 kötes 1.00-4.00 frt. Petrezselyem 100 kötes 0.40-0.50 frt. Lencse m. 160 kiló 7-8 frt. Bab nagy 100 kiló 8-12 frt. Paprika I. 100 kiló 30-60 frt, II. 20-28 frt. Vaj 1 rend. kilonkint 0.75-0.80 frt. Tészta-vaj kilonkint 0.80-1.10 frt. Burgonya. idej. 100 kiló 2.00-2.25 frt. Burgonya sárga 100 kiló — frt. — Halk. Harcsa (élő) 0.70-0.80 frt 1 kiló. Csukh (élő) 0.60-0.80 frt 1 kiló. Ponty duai 0.30-0.40 frt.

Szesz.

Budapest, augusztus 26. Irányzat változallan. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 19.25-19.50. Finomított szesz nagyban 56.75-57.—. Finomított szesz kicsinyben 57.15-57.25. Élesztő-szesz nagyban 56.25-56.50. Élesztő szesz kicsinyben 56.75-57.—. Nyersszesz adózva nagyban 56.—-56.15. Nyersszesz adózva kicsinyben 56.25-56.50. Nyersszesz adózatlan (exknt.) 15.25-15.75. Denaturált szesz nagyban 22.—-22.1/2. Denaturált szesz kicsinyben 22.25-22.50. Az árak 10.000 literfokonkint hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, augusztus 26. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 19.70-19.90 forinton kelt el nagyban. Zárlatjegyzés 19.50-19.90 frt.

Frága, augusztus 26. Adózott tripló szesz nagyban azonnali szállításra 55.25 forinton kelt. Adózatlan szesz 18.75 forinton kelt el augusztusi szállításra.

Trjeszt, aug. 26. Kiviteli szesz tartályokban szállítva 90% hektoliterenkint nagyban, román, magyar és cseh áru 12.25-12.75 forint, augusztusi szállításra.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDÉK.

Bécs, augusztus 26. Élénken tartott volt az irányzat, de később az árfolyamok olesóbbodtak. Kötött: buza őszre 8.37-8.35 forinton, buza tavaszra 8.20-8.27 forinton, zab őszre 5.64-5.66 forinton, tengeri julius-augusztus és szeptember-októberre 5.25-5.27 forinton, tengeri május-juniusra 4.66-4.68 forinton, rozs őszre 6.75 frton.

Hivatalosan jegyzetelt:

Buza tavaszra 8.28-8.29, buza őszre 8.36-8.37, rozs őszre 6.74-6.75, tengeri julius-augusztus 5.28-5.30, tengeri május-junius 4.66-4.68, zab őszre 5.66-5.68, repeze augusztus-szeptember 12.80-12.90 forinton.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Bécs, augusztus 26. A mai tőzsdén ma nyugodtabb irányzat uralkodott, miután a kiegyezési tárgyalások menetét jobbra kedvezően ítélik meg és azt hiszik, hogy a kiegyezés a nehézségek dacára létre fog jönni. Mindazonáltal az üzlet szűk-körü volt. Az üzlet további folyamában az irányzat gyengült.

Az előtőzsdén: Osztr. hitelrészvény 360.75-361.25, Anglo-bank 157.75, Union-bank 295.50, Länderbank 225.75, Osztrák-magyar államvasut 359.87-360.12, Déli vasut 77.05, Alpési bánya 166.20-166.70, Rimamurányi 252.—, Fegyvergyár 231.—, Tramway 514-514.75, Osztrák koronajárdék 101.25, Török sorsjegy 60.60, Német márka 58.85.

Délelőtti 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 360.87, Anglo-bank 157.75, Union-bank 295.50, Osztrák-magyar államvasut 360.—, Déli vasut 77.50, Alpési bánya 166.50.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 361.25, Osztrák földhitelintézet 447.—, Anglo-bank 158.—, Bankvercin 267.—, Union-bank 295.50, Länderbank 225.75, Osztrák-magyar államvasut 360.37, Déli vasut 76.75, Elbevolgvi vasut 266.75, Észak-nyugoti vasut 249.25, Török dohányrészvény 134.—, Alpési bánya 166.40, Fegyvergyár 229.—, Török sorsjegy 60.50, Német márka 58.85, Májusi járadék 101.70.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: 4 1/2%-os papírjárdék 101.70, 4 1/2%-os ezüstjárdék 101.55, 4%-os osztrák aranyjárdék 121.50, Osztr. koronajárdék 101.40, 1860. sorsjegy 140.60, 1864. sorsjegy 193.25, Osztrák hitelsorsjegy 203.75, Osztrák hitelintézeti részvény 361.—, Angol-osztrák bank 157.75, Union-bankrészvény 295.—, Bécsi Bankvercin 267.50, Osztrák Länderbank 225.75, Osztrák-magyar bank 909.—, Osztrák-magyar ál-

lamvasut 360.25, Déli vasut részvény 76.75, Elbevolgvi vasut 266.75, Dunagőzhajózási részvény 478.—, Alpési bányarészvény 166.10, Dohányrészyvény 133.25, 20 frankos 9.53 1/2, Császári kir. vert arany 5.68, Londoni váltóár 120.05, Német bank-váltó 58.82, Bécsi Tramway 513.50. Az irányzat gyengült.

Bécs, augusztus 26. A déli tőzsde zárlata után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 361.—, Magyar hitelrészvény 397.50, Anglo-bank 157.75, Bankver. 267.—, Union-bank 295.—, Länderbank 225.50, Osztr.-magyar államvasut 360.25, Déli vasut 77.—, Elbevolgvi vasut 266.50, Északnyugoti vasut 249.—, Török dohányrészvény 134.25, Rimamurányi 253.—, Alpési bánya 166.20, Májusi járadék 101.70, Magyar koronajárdék 98.60, Töröksorsjegy 60.50, Német márka azonnali szállít. 58.85, Német márka ultimóra 58.87 forinton.

Frankfurt, augusztus 26. (Zárlat.) 4 1/2%-os ezüstjárdék 86.50, 4%-os osztrák aranyjárdék 102.90, 4% magyar aranyjárdék 102.55, magyar koronajárdék 99.20, osztrák hitelintézeti részvény 306.—, osztrák-magyar bank 771.50 osztrák-magyar államvasut 304.62, déli vasut 69.13, Párisi váltóár 808.25 bécsi váltóár 169.87, londoni váltóár 20.40, villamos részvény 137.40, alpési bányarészvény 141.— 3%- magyar arany-kölcsön 89.55, Bécsi Bankvercin 226.75. Az irányzat szilárd. 4.2 százalékos papírjárdék 86.20.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. országos meteorologiai intézet távlatl jelentése 1898. augusztus 26 án reggel 7 órakor.

Table with columns: Station, Wind, Clouds, etc. Lists weather conditions for various cities like Arvad, Szeged, Budapest, etc.

Orszorzág felé új atlanti depresszió közeledett és azaz egyidejűleg a nyugati barometros maximum a tenger felől záródott. Az időjárás délkeleti Európa kivételével jobbra felhős, éső azonban csak előtve fordult elő. Hazánkban tegnap a derült és száraz idő még tartott és csak ma reggel állott be a borulás a nyugati megyékben, ahol esni is kezdett. A hőmérséklet azonban csak keveset változott. Rézben felhős és mérsékelt meleg idő várható, helyenkint keves esővel. Később ismét derülés.

VIZALLÁS.

— Augusztus 26-án. —

Table with columns: Station, Water level, etc. Lists water levels for various stations like Schürding, Passau, Bécs, Pozsony, etc.

Islet Magyarán: * = Jézus víz; + = Ofelejt; - = 0 alatti < - áradt; > = apadt; ? = köztölg. Megjegyzések: Az ország északnyugati részén volt kevés csapadék. (Nagy-Bitto 7 mm.) A Duna Pácsutól Bécsig lassan árad, innen kezdve Orsovaig apad. Vizállása 1-4 fok. A Tisza vizállása alacsony s egész hosszában apad. A Dráva Várasdán árad, több állomásain apad, vizállása közepesen aloli. A Száva felső részén kissé árad, Zágrábnál kulminál, közép és alsó folyásán apad. Vizállása 1-2 fok.

BABEL.

Francia regény.

265

Írta: Augustin Filon.

Az igazgatónő közbeszölt:

— Psychének hírvják a darabot. Ismeri ön a meséjét?

— Azt hiszem, Psiche fiatal leány volt és szerelmes Amorbba s ezt teljes isteni dicsőségében öhajította látni. Aztán...

— Igen, ilyes valami... Ön fogja adni Amort.

— Cupido kiáltott fel Vergani, tehát a kis Cupido!

Wallis csodálkozó pillantással nézte végig a mestert és emelt fövel szólt:

— De uram, micsoda gondolatai vannak önnek? Ne higgye, hogy képesek vagyunk valami bohózatot adni közönségünknek! A kisasszony nem Cupidot, hanem Erost fogja játszani.

— Hiszen csak egy nuance van a kettő között, szólt Vergani nyugodtan.

— Egy örvény! válaszolt Wallis szótanon.

— És az öltözék?

— Pompás, szólt az igazgatónő. Kis szárvai lesznek fehér peluche-ből.

— És, mondá ismét Wallis, a mi barátunk Grenville Stanley dalait fogja énekelni

— és egy mozdulattal a harmadik látogatóra mutatott, aki eddig még nem nyitotta ki a száját — igazán felséges dalok. Barátunk nem fogja tőlünk rossz néven venni, ha kijelentem, hogy óriási tehetsége van s hogy ha zenéjét jobban fogják érteni a ismertebb lesz, hát Sullivan bizvást elbujhat.

— Ne beszéljen ostobaságokat, Wallis, szólt kicsinylő hangon Grenville Stanley ur.

Pauline a szöglet felé fordult, honnan ez a telt, kellemes, dallamos, kissé vontatott hang szólt elő és tekintete Grenville Stanley reá szegezett tekintetével találkozott. Stanley huszonnyolcz-harmincz év körüli magas, jól megtermett fiatal ember volt, széles, fehér homlokkal, vidám, behízeigő kék szemekkel. Könnyökével hanyagul a karszékre támaszkodva és vékony ujjával bajuszát pödörgetve, derült arckifejezéssel követte az előtte lejátszódtat jeleneteket.

Az igazgatónő felkelt. Festett ajkival megérinté Pauline haját és így szólt:

— Ime, aláírom a szerződést, a többit majd a jegyző végzi el.

Pauline hazasiétt. Lélegzet nélkül rogtott be Delaunayné műhelyébe:

— Anyám engagementom van: négy font, kitűnő zene és szárnnyak fehér peluche-ből. Mit szólsz hozzá?

Elmesélte részletesen a történeteket.

— Hogyan hírvják az igazgatónőt?

Pauline erről mitsem tudott. Visszasietett az akadémiába és megtudta, hogy az „Aesthetic” jövője Belmont asszonyra van bízva.

Ez a nő nem jelentett semmit, nem magyarázott meg semmit a két nő előtt; nem nyugtalanította és nem is biztosította őket senmiképen, mert most hallották először.

— Majd meglátjuk, szólt Delaunayné.

Feltette magában, hogy nem tágit leánya oldala mellől. De az első próba után már meggyőződött arról, hogy anyai gondosságát különösnek találják: a tekintetek, mosolyok, a süttogás elárulták, hogy az nincsen divatban. Az angol színházi világban nem ismerik az anyát, ki fellépő leányát ott várja meg a színház kapujában, mialatt harisnyát köt s a portással vagy a gépesszel beszélget, hogy aztán, ha kijön a leánya, kendőt borítson a vállára, hogy gondozza, erkölcsösen nevelje és anyai befolyását érvényesítse. Itt az anyának csak akkor van joga és befolyása, ha maga is a czebhez tartozik.

Nagy bosszuságára Delaunaynének otthon kellett maradnia. Paulinet ez megnyugtatta s minden jól ment.

Az „Aesthetic”-színházban nagy volt a sürgés-forgás. A foyerben tartották meg a próbákat, mialatt a kárpitosok kalapácsai a teremben működtek nagy szorgosan. Megjegyzendő, hogy a függöny, melyet Burne Jones-nek kellett festenie, nem készült el és sem Ruskin, sem Morris a próbákra el nem jöttek, hanem Wallis végzett mindent.

A nyitány főbb részei mindenkifelett az élőképek voltak, melyekben a csinos leányoknak csupán a helyzetükkel és costumjeikkel is, diadalra kell vinniök az iskolát. Így értelmeztek ezt a művésznök, kikből Belmont Lizzie társulatát megalakította. Ragyogó és fantasztikus hölgyek voltak ezek, kik a művészet és a galantéria határai között éltek: Dauvers Florence, Molyneux Lidia, Welcombe Pattie, Stuart Rosina, Lumley Muriel. Rop-

pantul mulattak az esztetikus vállalkozáson, anélkül, hogy megértették volna, hogy az mit jelent s anélkül, hogy sikerében bíztak volna.

Ez igazán új, komikus, chices dolog! És aztán ezek a poéták, kik udvarolnak a varró-nőknek, hogy új costumeket komponáljanak, mint ők sonneteket és akik Botticellit és Mantegnát kéri arra, hogy újabb és újabb füzöket készítsenek!... Az esztetikusok közül néhányan gazdagok voltak, mindannyian pedig gentlemenek. A mód, melyen a nőkkel érintkeztek, kifogástalan volt. Több volt ez, mint tisztelet, ez teljes alázatosság volt. Az alázatosságnak az a neme, melyet a „Vita-nuovo” szenvedélylyel és fájdalommal megirt lapjaiból tanultak meg. És ez nagy hatással volt a kisasszonyokra, kik az „Empire”-sétány-beli yankeek modorához voltak hozzászokva. Paulinenak mindez igen tetszett.

— Biztosítlak, anyám, mondta, hogy ők igen jók. Egy kicsit bolondosak, de teljesen kifogástalanok.

Pauline nem érintkezett senkivel, csak Fenwick Dudleyvel, azzal a színésszel, ki Julien barátja volt s ki ennek az egykori összeköttetésnek a révén az első naptól fogva bensőbb és bizalmasabb hangot engedett meg magának. Ugy lett ismertté, hogy egy zenés-kávéházban nőszerepeket adott és azokat igen jól játszotta el. Mindenféle rossz históriát rebesgettek róla. Azt mondták, hogy mindenféle szenvedélyek rabja és hogy teljesen el van adósodva; és ő bizonyos szemtelenséggel tartotta fenn ezeket a legendákat, melyekre büszke volt.

S mi több, volt lényében valami keserű gunyorosság, valami keserű humor, melytől félték a társai. Pauline váltig azon erőlködött, hogy megszabaduljon Fenwick tolakodásától és tekintetétől, mely Denvers Flora mondása szerint „még egy inget se hagyna a nő testén.”

Pauline csakhamar Lumley Muriellel, a jövőnd Psychével szövölközött, aki egy keveset selypített, s hosszú, aranyszínű haját mindig kibontva hordta. Pauline eleinte kis leány-nak tartotta s igen csodálkozott, hogy mindennap a kimerültség, a fáradság összes jeleit látja arczán.

(Folytatása következik.)

A főszerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős: Kálnoky I. h. szerkesztő.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. augusztus 26-án.

Table with multiple columns listing market prices for various goods, bonds, and currencies. Columns include 'Állampapírok', 'Záloglevelek', 'Részvények', and 'Pénz', with sub-columns for 'pénz' and 'ár'. It lists items like 'Aranyárak', 'Koronaárak', 'Magyar államv. községi papír', 'Elsőbbségek', 'Részvények', 'Magyar Általános Iktentár', 'Első budapesti gőzmalom', etc.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kintstári bélyegilleték is fizetendő. — Cél szerű az apróhirdetést postautalványon beakádni, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közértes levélbe is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Minden i könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

Kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

Előre fizetendők készpénzben, levélbélyegekben vagy postautalványon.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvételnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker. József-körút 65.) a következő útleletekben:

- I. ker., Járnok-utca 22. *Dr. Balácskó György nagytörzs.*
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt *Eisenbach Vilmos, fűszerkereskedés.*
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. *Szántó Már, cukrászárda.*
- IV. „ Farsich-bazár *Dórai József, dohánytörzs.*
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám *Nemetsz A. J. dohánytörzs és újságárda.*
- V. „ Nagykorona-utca 20. sz. *Lőwinger Gyula, fűszerkereskedés.*
- V. „ Dorottya-utca 13. sz. *Well Vilmos, dohánytörzs.*
- V. „ Váci-körút 6. szám *Moreno Janka, dohánytörzs.*
- V. „ Lipót-körút 22. szám *Wollák Zsigmond, dohánytörzs.*
- VI. „ Teréz-körút 54. szám *Brauer Mária, dohánytörzs.*
- VI. „ Andrássy-ut 48. szám *Rokoczky Ilona, dohánytörzs.*
- VII. „ Erzsébet-körút 50. szám *Heisler Béza, dohánytörzs.*
- VII. „ Erzsébet-körút 7. szám *Frenó J. dohánytörzs.*
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérh. *Sopronyi V. dohánytörzs sá.*

ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségesen megadtnak.

Apró hirdetések 20 kr.-on alól nem közöltetnek.

LEVELEZÉS.

Abbazia kávéházban ülő szép lilaruhás hölgyet esdve kéri az a magas, szőke fiatalember, ki kétszer arra menve köszönt és azt fogadni kegyes volt, hogy adjon melőbb alkalmat találkozássra és írjon e lap kiadóhivatalába „Szőke imádó” jelige alatt, vajjon kívánsága teljesíthető-e? 5964-1

Rózsika. Tehát szeptember 18-án lesz a nagy nap. Leveleddel azt vettem ki, édes fiam, hogy igen izgatott vagy. Kérlek nyugodj meg, hisz ha már olyan jó az istenke, hogy megengedte nekünk ezt a nagy örömet, akkor nem szabad semmi tekintetben elrontani. Most szerettek csak a legjobban és érzem, hogy még sohse imádtalak úgy, mint most. Szeress te is és kérve kérek, hogy légy nyugodt, mert különben meg haragszik a te imádó Ferikéd. 5963-1

Fiatal! szép és vigkedélyű leány ismeretséget keresi. Levelek „Egy az élet” jelige alatt e lap kiadóhivatalához intézendők. 5988-1

Annácskát kérem, jöjjen a szokott helyünkre, de nem délután, hanem délelőtt 11 órakor. 5984-1

Jgag barátja tudnék lenni egy jó családi kedves szőke leánynak. Ki ajánlatomat elfogadja az írjon „Jó barátoknak” a kiadóhivatalba. 5982-1

Sodr. Semmi esetre sem jöhetnek, kérem elnézését, azt hiszem, sejtí, hogy miért nem. Kezeit csókolja Dr. 5998-1

Árpád. Kérem választát, hogy mi történjék, még mindig felbontatlan levelével. Anicza. 5992-1

HÁZASSÁG.

Jismeretség hiányában ezton szeretne egy 27 éves, róm. kath. vallású, fodrász kinek saját üzlete van, nőül venni, egy jobb családbeli, szép leányt, kinek néhány 1000 frt. hozománya van. Levelek „R. V.” alatt e lap kiadóhivatalához czimzendők. 5960-2

Bazdatiszt 34 éves keresztény 1200 frt. fizetéssel és szabad lakással, nőülni óhajt és e czéliből egy csinos és némi vagyonnal rendelkező leány ismeretséget keresi. Levelek „Házasság 1898” alatt kéretnek e laphoz. 5976-2

Nyugdíjképes állami hivatalnok vagyonos urnő ismeretséget keresi házassági szándékból. Leveleket „Állami hivatalnok” jeligére e laphoz czimzendők. 5994-2

Fővárosi hivatalnok évi 2000 frt. fix fizetéssel ismeretséget kíván kötni előkelő családbeli szép és művelt leánynal, kinek 10-20.000 frt. hozománya van. Komoly ajánlatok „H. Róbert” jeligével ellátva kiadóba kéretnek. 5974-2

ALLÁST KERES.

Szép irással bíró állami hivatalnok fél napi alkalmazást keres szerény feltételek mellett, elvállal otthoni munkát is. Leveleket „Állami hivatalnok” czimem e laphoz kér. 5952-3

Gyermektelen özvegy, ki a külső és belső gazdaságban jártas és jó bizonyítványokkal rendelkezik, gazdasági, vagy háztartási állás keres vidéken. Czim a kiadóhivatalban. 5978-3

Jrodai alkalmazást keres egy kereskedelmiileg képzett kisasszony. Levélbeli megkereséseket „L. T. 17” alatt a kiadóhivatal továbbít. 5954-3

Egy fiatalember, ki a férfi- és női divat, rövid- és hosszú ruhában jártas, állást keres helyben vagy vidéken. Levélbeli ajánlatokat „Ügyes” jelige alatt a kiadóba kér. 5928-3

25 koronát adok jutalmul annak, ki nékem egy raktárnoki vagy felügyelői állást szerez, elmegyek vidékre is. Ajánlatokat „Felügyelő” czimem továbbít a kiadóhivatal. 5948-3

Házvezetőnő azonnali belépésre alkalmazást keres, nem annyira fizetést, mint jó bánásmódot igényel. Levélbeli megkeresést „Azonnali” jelige alatt kér e laphoz. 5996-3

ALLÁST KAPHAT.

Utrak, kik egy igen népszerű biztosítási ágazatban működni óhajtanak, kedvező feltételek mellett, állandóan alkalmazhatnák. Ajánlatok „Fixum” alatt a kiadóba kéretnek. 6888-4

Egy fiatal leányka kerestetik két nagyobb nyelvi mellett játszani, és aki a házi dolgokban és valamit segít. Kívátnatik perfect francia és német nyelvt. Bővebbet lehet megtudni az Országos Hirlap kiadóhivatalában. 5846-4

Kifutóleány azonnal felvétetik. Czim a kiadóban. 5946-4

Falura, négy é ves kis leányom gondozására egy németül beszélő francziul perfect beszélő bonnet keresek aki két nagyobb fiamat is gondozni tartozik. Czim a kiadóhivatalban. 1933-4

Kisdedővönő leányka mellé. Ajánlatok referenciákkal és bizonyítványokkal e lap kiadóhivatalába küldendők „Bonne” jelige alatt. 5906-4

OKTATÁS.

Czimbalom-tanítónő ajánkozik, tanít a legkisebb tünőbb tanmód szerint (óránként 50 kr.). Ugyanott egy remekhangu, pedálos Horváth-féle cimbalom is eladó 60 forintért. Czim a kiadóhivatalban. 5994-5

Zeneitanítónő mérsékelt áron ad alapos oktatást zongorából. Megkereséseket „Zongoratanítónő” jelige alatt a kiadóhivatal továbbít. 5660-5

HÁZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

Budapesthez és vasut állomáshoz közel 500 hold föld törlesztésre igen kedvező fizetési feltételek mellett elparcelláztnak. Ugyanott nyári lakásoknak alkalmas telkek négyszögölenként 30 kr. törlesztésre eladók és azonnal átvehetők. Czim a kiadóban. 6887-7

Rákos-Palotán a Széchenyi-telep, illetőleg a körvasut közvetlen közelében egy 12000 négyszögöl nagyságu ölenként 3-25, telek jutányos áron eladó. 5256-7

Megbízható és jártas egyén, kik venni vagy eladni szándékoznak házat- és telket (Újpest környékén), jutányosan közvetít. Az érdeklődők forduljanak hozzá egész bizalommal. Czim a kiadóhivatalban. 5268-7

A Ságymányoson, valamint Angyalföldön Szent László-úton és Péterváros-utczában, néhány telek jutányos áron eladó. Czim a kiadóhivatalban. 5402-7

Újpest legszebb helyén ujonnan épült ház, a villamos vasuti állomás mellett, 14.000 forintért eladó. Szükséges tőke 6000 forint, a többi bankteher. Czim a kiadóban. 5020-7

ELADÁS.

A Baross-utczában egy kitünően menő kifőző sűrűgösen családi viszonyok miatt eladó. Ajánlatokat a kiadó közvetít „Kifőző” jelige alatt. 5792-8

Jókarban levő keményfa-portál, 6 méter hosszú, 2 kirakatablek és ajtóval, olcsón, sűrűgösen eladó. Szives megkeresést e laphoz kérek „Tömögondnok” jeligére. 5872-8

Kitka alkalom. Egy nagy velencei szalontűkő virág-tartóval minden áron sűrűgösen eladó. Czim a kiadóban. 6889-8

KIADÓ SZOBÁK.

Előkelő izr. családnál a Váci-körúton 1-2 iskolás fiu teljes ellátást nyerhet, zongora és fűrdőszoba használattal. Czim a kiadóban. 5902-10

Élső, emeleti utcái szoba, csinos bútorzattal, külön bejárattal kiadó. Czim a kiadóban. 5970-10

Teljes ellátást kaphat két fiatal ember a jövő tanévre egy tisztességes izr. családnál, közel az Erzsébet-körút és a Baresay-utczához. Czim a kiadóban. 5914-10

Intelligens családnál lakást és teljes ellátást kaphat olcsó ár mellett 1-2 vidéki fiu a Józsefvároiban. Kitünő bánásmód biztosított. Czim a kiadóban. 5788-10

A Nádor-utczában egy elegánsan bútorozott utcái szoba kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5854-10

25 frtért teljes ellátást külön bejárattal szobával nyer 1 fiatal ur. Czim a kiadóhivatalban. 5738-10

LAKÁS KERESTETIK.

November 1-ére egy lakás kerestetik a VI. kerületben. A lakás álljon 2 utcán, esetleg egy udvari-, elő- és fűrdőszobával stb. Az évi bér megnevezésével ellátott ajánlatok e laphoz kéretnek „November 1.” czimem. 5990-11

SZOBA KERESTETIK.

A kerepesi-úthoz közel egy izraelita családnál keresek teljes ellátással egy tisztá, bútorozott szobát. Árallatott ajánlatok „A. B.” alatt kéretnek a kiadóhivatalba. 5958-12

Andrássy-úton, vagy annak egyik mellék utcájában keresek egy külön bejárattal szobát elegánsan bútorozva, lehetőleg zongora használattal. Ajánlat „Gargon lakás” alatt e laphoz czimzendő. 5996-12

KIADÓ LAKÁSOK.

Kiadó lakás a Nagymező-utczában, mely áll 2 utcái, egy udvari szoba, előszoba, stb. Évbér 500 frt. Czim a kiadóban. 6002-13

A Garai-utczában 2 utcái szoba, előszoba konyha, speiz stb.-ből álló lakás sürgős elutazás miatt rendkívül olcsó áron kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 5236-13

A Futó-utczában egy első emeleti utcái szoba konyhával stb. 2 hónapra 20 frt szeptember 1-ére kiadó. Czim a kiadóban. 5904-13

A vigszínház tőzsomszedságában ujonnan épült palotában néhány lakás, valamennyi légszesz- és villamvilágítással, legnagyobb komforttal és elegáns berendezéssel, azonnal kiadó. Ugyanott földszinti helyiségek üzletnek vagy raktárnak. Házbér igen mérsékelt. Czim a kiadóban. 5388-13

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, egyleti helyiségnek, vivóteremnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-85 emeleten azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3682-17

Kerekpáriskolának, könyvnyomdának, vagy más földszinti utcái helyiség, 12 nyílással az utcára, a vigszínház tőzsomszedságában, azonnal kiadó. Czim a kiadóban. 5848-17

Tisztító-intézet, a főváros legélénkebb helyén, családi körülmények miatt, olcsón átadó. Szives megkereséseket a kiadóba kérek „Jó üzlet” jelige alatt. 5790-17

Nagy bolthelyiség a József-körút legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 4706-17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnéi, rekedtségnel vegyen 30 kr-ért Réthy-féle Pemotefü-czukorkát. 1587-18

Jgen ügyes nőiruha-varrónó ajánkozik házakhoz napi 1 frt 50 kr-ért. Czim a kiadóhivatalban. 5508-18

Egy, esetleg két iskolásleányka szigorú felügyelet mellett teljes ellátást kaphat a jövő iskolai tanévre intelligens családnál, külön szobában. Zongorahasználattal, esetleg zongora, oktatással. Fűrdőszoba a lakásban. Ajánlatok a kiadóba intézendők „Iskolásleányka H.” czim alatt. 5700-18

A legelegánsabb utcái ruhákat olcsó áron készítő egy elsőrangú varrónó. Czim a kiadóhivatalban. 452-18

Teljes ellátást nyervehetnek intelligens fiatal emberek vagy tanulók egész éven át szerény feltételek mellett. Czim a kiadóhivatalban. 5448-18

SZÍNHÁZAK.

Budapest, szombat, 1898. augusztus 27-én.

NÉPSZÍNHÁZ.

A cigánybáró.

Nagy operetta 3 felvonásban. — Jókai után írta: Schnitzer Ign. Némethől fordította: Gerő Károly és Radó Antal. Zenéjét szerz. Strauss János.

Személyek:

Zsupán Kalmán Németh Z. Bárdi M. Csatai Raskó Tollági Kenedich V. Margó F. Hegyi A. Szaffi Kias Harmath Ujvari Turyay Varnai

Kedvete 7 és fél órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

735. szám. 733. szám.

Coullisset ur!

Böszét 3 felv. Irták: Ernes Blum és Raoul Toché. Fordította Mihály Józse

Személyek:

Coullisset Hegedüs St. Castel tábornok Mátrai Gaston de Brienne Fényvai Rosine Lucien Leuise L'Esparvilletté Nikó L. Annetta Munkácsi Bapiste Szóke Benoit Kassai Elő-játékos Décsi Második játékos Nánássy

Kedvete 7 és fél órákor.

BUDAI SZÍNHÖR

Az ember tragédiája.

Dramai költemény írta Madách Imre. Színe alkalmazta Paulay. Zenéjét szerzette Erkel Gyula.

Kedvete 7 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Előszór:

A kés története.

Böszét 3 felvonásban, írta: Blum és Toché. Fordította Fenyéri Mar.

Személyek:

Mongodin Rosalie neje Lucienne Montepiat Fougardias Raboteau Borréet François a profét Csendőrkapitány Városi tanácsos Moineau Lovatlene Pélinesiné Chambiglechemé

Kedvete 7 és fél órákor.

VÁROSLIGETISZÍNHÖR

Igazgató Feld Zsigmond.

Sziklay Koraci, a Magyar színház tagja, mint vendég.

Háromláb kapitány.

Énekes böszét 3 felvonásban. Írta: Kövesy Albert és Faragó

Kedvete 7 órákor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ

Ó-BUDA.

Igazgató Fejér Dezső.

Csörgő sapka.

Utána:

Szelleműs hölgy.

Kedvete 7 órákor.

Színházi műsorok.

Table with 7 columns: Nemzeti Színház, N. kir. Operaház, Vig Színház, Népszínház, Magyar Színház, Budai Színhör, Kisfaludy Színház. Rows: Vasárnap d. u., Este.

Császárfürdő BUDAPESTEN.

Előszór: kényszerű hérviznyógyfürdők páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdővel, púpás asványvízszórókkal, kő-és kő-fürdővel, 200 kényelmes lukoszóba. Legszokottabb kezelése. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve. 739

Czimbalom- APPEL IG. Gróf Károlyi-u. 24. 2 évi jóállás. Képes árjegyzék ingyen.

Katángy-Naptár-a 1899-re, melyet az ORSZÁGOS HIRLAP előfizetői ingyen fognak megkapni hirdetések közlésére a legalkalmasabb. Hirdetéseket elfogad: az Országos Hirlap kiadóhivatala VIII. kor., József-körút 65. szám.

V. Welter-Handicap. 2000 korona a győztesnek, 300 korona a másodiknak. Táv. 1000 méter.

Table with 3 columns: Horse name, Trainer, Odds. Includes names like Triakel A. szil. 36 p k Longchamps, Gr. Festetics T. 36 s k Hortillere, etc.

Jelöltjeink: Sittya—Dreher-istálló.

VI. Kötvecs nyeretlenek előverseny. 2000 korona a győztesnek, Táv. 900 méter.

Table with 3 columns: Horse name, Trainer, Odds. Includes names like Gr. Andrásy T. s k Bocses, Angam némes p m Oouli, etc.

Jelöltjeink: Freedom—Grimaldi.

VII. Kötvecs nyeretlenek előja. 3000 korona a győztesnek, 400 korona a másodiknak. Táv. 1000 méter.

Table with 3 columns: Horse name, Trainer, Odds. Includes names like Ottó fig. s k Szecha, Gr. Andrásy S. s k Pöszönte, etc.

Jelöltjeink: Háng' di' an—Gyémánt—Káplár.

Értesítés.

Ezennel van szerencsém a nagydémű közönség, igen tisztelt törzsvendégeim és barátaim becses tudomására adni, miszerint az Erzsébet-körút és Király-utca sarkán levő kávéházamat teljesen újonnan berendeztem és a mai napon megnyitom. Kiváló tisztelettel Berger Leó kávé.

Vonatkozással fenti értesítésre tisztelettel hátkodunk a n. ó. közönség szives figyelmét az általunk szállított

Präcisio-tekeasztalokra

felhívni, melyek tekeasztal-gyártásunk legújabb vívmányai szerint mintául készültek. Teljes tisztelettel Seifert Henrik és fia cs. és kir. tekeasztal-gyárosok, Budapest és Bécs.

Iskolakönyvek és egyéb műveket

legnagyobb áron vásárol Budapest, Rozsnyai Károly IV., Múzeum-körút 15.

Iskolás gyermekek iszére szükséges fehérneműk legnagyobb választékban és legjutányosabban

Kanitz Ferencz és Társaság

szepességű vászonraktárban Kossuth Lajos-utca II. sz. a. kaphatók.

FOGAK

Injectio. Igaz tartós fogtömés. — Fogászati gyűjtemények illusztráltak, melyek a szájszéllet ábráival mutatják meg a fogak állapotát. Budapest, Kossuth Lajos-u. 4. Dreher-palota.

24 havi részletfizetésre kapható

MAGYAR VÖR. + SORSJEGY

Huzás szeptember 1-én.

Főnyeremény 20.000 korona.

Fizetendő havonként:

2 darabra	1 frt —
5	1 „ 50
8	2 „ 50

Már az első és második részlet beküldése ellenében kiadom a sorsjegyek sorozatát és számaikat tartalmazó részletfizetést (3 részlettel nyugtázva, tehát 1 részlet engedmény), melynek birtokában már a vevő az összes huzásokban gyakorolja az egyedüli játékjogot.

bank- és váltóüzlet
BUDAPESZT,
VII., Erzsébet-körút 2.

Fleissig Sándor

Ügynökök: prius referenciával, kik az 1898. évi XXXI. t. cz. értelmében sorsjegyek részletfizetésre való eladásával foglalkozni ohajtanak, felvételnek.

Minden huzás után megküldöm a „Hermes” hiteles sorsolási lapot. Fizetések portómentesen történnek postai-karékpenziári cheques alapján.

G. Németh I.
Nyvél Irodája
IX. ker., Ferencz-körút 42.

Gyorsan eljár peres és peren kívüli ügyekben a törvénykezés bármely ágában. Specialista a közgazdasági terén és szakzerben elintéz

katonai ügyeket
(reklamációk, szabadságolás, póttartalékbehelyezés, nősülési engedély stb.) Eljár az

ipari ügyekben
(iparigazolvány, engedély, békéltető-biztosítás, iparhatóság előtti viták és kihágási ügyek, telepengedély stb.). Kiszikszól szabadságokat, italméret jogot stb., valamint elintézi az adó- és illetékügyeket. Lovébellémegekért gyorsan fogamatosít talmak. Vidéki ügyvédek helyettesítése mérsékelt díjak mellett. Irodai órák: 8-12-ig. 3-6-ig.

Makulatura-
papir
olcsón kapható
Bővebbet a kiadóban.

A legszebb Magyar Könyv!

Az összes magyar műkritikusok egyhangú véleménye szerint a legszebb magyar könyv a

RÉVAI TESTVÉREK

IRODALMI INTÉZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

kiadásában megjelent

Kiss József

költeményei

illusztrált díszkiadása.

A legnagyobb negyedéret alakra, pompás díszkötésű mű, tizenhárom fényképet (Heliogravur), tizenkét autotypiás színes művelletkelet és harminc szívesképet foglal magában.

A képeket a nagyhányati művészkolónia tagjai készítették:

FERENCZY KÁROLY, GRÜNWARD BÉLA
RÉTHY ISTVÁN, HOLLÓSY SIMON és
THORMA JÁNOS.

A pompás díszmű ára fényes vászon-díszkötésben
— 24 forint. —

PROGRAMM.

BUDAPESTI LÓVERSENYEK.

Nyári meeting.

Szombat, augusztus 27. 8. nap. Délután 3 órakor.

I. Előverseny. 2000 korona a győztesnek. Táv 1400 méter.

Jelöltjeink:		Trainer	
1 (2) Gr. Andrassy T. 46 p k Bora ap Orwell a Banilla	50 ¹ / ₂	Bell	Sárga, kék gyűrűs ujjak, kék sapka
2 (1) Ugyanaz 36 s k Jutalom ap Stronxian a Juana	51 ¹ / ₂	Ugyanaz	Ugyanaz
3 Gr. Bawonowski W. 46 p m Dolomit ap Pancake a Donita	52	Leissa	Fehér, vörös szalag és ujjak, feh. sapka
4 Biastovich Ernő ur 36 p m Honit ap Jack a Lutzern a Hasleány	48	J. Reeves	Fehér, világoskék sapka
5 Egyedi A. ur 36 p m Juratus ap Panzerschiff a Justina	53	A. Planner	Bordeauxv. lazacszsz. uj. bordauxvörös s.
6 Capt. Gaston 56 stp m Mécay ap Chislehurst a Marie	57	Bourer	Vörös, fekete szalag, kék sapka
7 (8) Krausz L. ur 46 p k Contra ap Gagu a Content	60 ¹ / ₂	Hilch	Fehér, rózsaszínű szalag és sapka
8 (7) Ugyanaz 36 s m Trianon ap Trajles a Palliance	48	Ugyanaz	Ugyanaz
9 Mr. Lincoln 36 p m Villanyos ap Villian a Vadgaly	48	Ca. Planner	Sötétzöld, fehér szegély, söt-zöld sapka.
10 Szászbercki ménes 36 p k Ara ap Omure a Arina	51 ¹ / ₂	Hansi Fries	Heliotrop, fekete szalag és sapka
11 Br. Uchitz Zs. 46 p her Theophil ap Theodore a Angélique	60 ¹ / ₂	Milna	Kék, fehér pelyekkel
12 (18) Zangen J. 46 p m Baiek ap Master Kildare a Blue Black	62	—	—
13 (12) Ugyanaz 36 s k Kadma ap Amphion a Gladia	38 ¹ / ₂	—	—

II. Háromévesek gátverseny handicappja. 2000 korona a győztesnek, 300 korona a másodiknak. Táv. 2400 méter.

1 Lov. Janota-Rozovski St. s her Alár ap Triumph a Alzbeta	63	Herbert	Fekete, világoskék szalag, fekete sapka
2 Gr. Orssich P. hngy s m Futár ap Triumph a Feelschi	62	—	—
3 Ottó fng Ö. cs. és kir. Fens. s her Ex ofo ap Master Kildare a Engelsburg	61	Romvalier	Fehér, bordauxv. gyű. feh. uj. és sapka
4 Gr. Kinsky Zs. stp k Isis ap Puritan a Judith	59 ¹ / ₂	Heath	Vörös és fehér csikos, vörös sapka
5 Geist G. ur p k Cereál ap Morgan a Ceres II	59 ¹ / ₂	Mravik	Fekete, vörös ujjak és sapka
6 Szemere M. ur 36 s m Ellenkezés ap Kisvár öcsese a Ganiani	59	Mav	Erzsétféher, aranyárga sapka
7 Mr. Lincoln s m Enying ap Master Kildare a Lady Mildred	55 ¹ / ₂	Ch. Planner	Sötétzöld, fehér szegély, sötétzöld sapka
8 Szászbercki ménes p k Tást's ap Waisenkebe a Theos	54	Hansi Fries	Heliotrop, fekete szalag és sapka

III. Elsőki útj. Tiszteletűj 3000 kor. értékben és 8000 kor. a győztesnek, 800 kor. a 2-diknak. Táv. 2600 méter.

1 Gróf Andrassy I. 46 p m Jason ap Morgan a Jessica	59	Bail	Sárga, kék gyűrűs ujjak, kék sapka
2 Gr. Esterházy M. s m Tamásos ur ap Egöd a Augusta	53	Sillas	Sárga, kék szegély és sapka
3 Gr. Festetics T. 36 stp m Crampen ap Calloden a Addy	55	Waugh	Aranyárga, kék sapka
4 Geist G. ur 46 p m Szolgabíró ap Gundersbury a Sytbe	58	Mravik	Fekete, vörös ujjak és sapka
5 Gr. Huayady I. 36 s k Wenkerband ap Stronxian a Weather	50	Pold	Fekete, rózsaszín ujjak, fekete sapka
6 Miklósfalvi ménes 46 s m Patnotki ap Stronxian a Patnower	59	Richard	Fehér, vörös szalag és ujjak, kék sapka
7 Péchy A. ur 36 p her Gonoz ap Gagu a Képes	51 ¹ / ₂	Milna	Cseresznyevörös, fekete sapka, ezüstbajt
8 Rohonczy G. ur 36 s m Esterfi ap Milon a Ester	58 ¹ / ₂	Koilár	Kék, vörös szalag és sapka
9 Dr. Russo E. 56 s m Bátor ap Rálvány a Csalfa	61 ¹ / ₂	Hopper	Kék, fehér szegély, kék sapka
10 (11) Br. Springer G. 46 p m Gr-ánur ap Orwell a Agnes Ethel	59	Falters	Fekete, vörös sapka
11 (10) Ugyanaz 36 s m Gaspilleur ap Royal Hampton a Thriffles	57 ¹ / ₂	Ugyanaz	Ugyanaz
12 Mr. Sillon 36 stp k Primula ap Primás II. a Festerling	50	Ch. Planner	Vörös és kék csikos, ezüstszürke uj. és s.
13 Trinkel A. száz. 46 p m L'Asiro ap Wildam a Lovely	53	Haxtable	Erzsétféher, vörös ujjak és sapka
14 Wahrmann R. ur 36 p k Duna ap Dundre a Narcissa	53	A. Reeves	Rózsaszín, fekete szegély és sapka
15 Mr. C. Wood 36 p m Zászlós ap Fenék a Taktar Buzzer	51 ¹ / ₂	Hesp	Sötétzöld

IV. Vigaszdij. 2000 korona a győztesnek, 300 korona a másodiknak. Táv. 1800 méter.

1 Egyedi A. ur 36 p m Juratus ap Panzerschiff a Justina	48	A. Planner	Bordeauxv. lazacszszuj, bordauxv. sap.
2 Gr. Kinsky Zs. 36 p m Taltos ap Panzerschiff a Thalca	45	Heath	Vörös és fehér csikos, vörös sapka
3 Krausz L. ur 36 p m Fendör ap Orwell a Finally	49	Hilch	Fehér, rózsaszínű szalag és sapka
4 Gr. Wenckheim D. 36 p m Shannon ap Panzerschiff a Sheelah	48	J. Reeves	Sárga, fehér ujjak, vörös sapka

A sajtó nyilatkozatai a műről:

„A könyv formájáról, úgy gondolom, szó nélkül elismerjük, hogy ez a legszebb magyar könyv. A Franklin-Társulat s a müncheni híres Meisenbach cég remekelt ezzel a munkával, melyben a szöveg nyomásánál csak a képek gondosabb s az eredeti képekénél csak a reprodukciójuk szebb. Ezek a képek meg fognak lepni mindenkit, mint ahogy a Révai-ék külön kiállításán meg is lepték a meghívottakat, akik első nap idegenül fordultak el a gyönyörű különlegességektől, másnap azonban elfjöttek rájuk hoztáink.”
Magyar Hirlap.

„Ez a kiadás igazán művészi alkotás és a magyar ípar is bátran kiálthat vele.”
Budapesti Hirlap.

„Kiss Józsefnek összes költeményeit adták ki Révai Testvérek egy olyan kötetben, aminőhöz hasonló fényes talán még nem produkált a magyar könyvészet.”
„Országos Hirlap.”

„Jó volna ezt a művet a külföldre vinni. Onnan visszakerülne a híre s az ilyen visszhangnak könyvben hisz a közbensz, mint az eredeti szónak.”
Uj Idők.

„Diadala és büszkesége a magyar irodalomnak, hogy a kiadók becsüvagyat ily magas fokon láthatjuk. Mitha költői ábrándot valószínű meg ez a munka, egy irodalmi jelkésen csöggő nemzet ábrándját, mely költőt a dicsőség fényében óhajta látni. — Ezzel az érzeszel forgattuk a Révai Testvérek kiadásában megjelent díszes könyvet, mely elegancia és művészeti érték tekintetében párállanul áll a magyar könyvpiacra s mely a világ legelőkelőbb könyvpiacain is megkülönböztetett tiszteletre tarthat számot.”
Magyarország.

Mint hogy az „ORSZÁGOS HIRLAP” kiadóhivatala módot akar nyújtani, hogy előfizetői ezt a legszebb magyar könyvet könnyű szerrel megszerezhessek, a kiadóhivatal oly megállapodást létesített a mű kiadóival, mely lehetővé teszi lapunk l. olvasóinak, hogy a művet csak havi részletfizetésre megrendelhessek.

Egymásután fizetendő 2 frtos havi részletfizetésre rendelhetik meg a díszművet az „Országos Hirlap” előfizetői, ha a munkát az alábbi rendelőlapon megrendelik és a megrendelő lapot az „Országos Hirlap” kiadóhivatalába beküldik.

Az „ORSZÁGOS HIRLAP”
kiadóhivatala
Budapest, VIII., József-körút 65.

Az „Országos Hirlap” kiadóhivatala által megrendelem a mű kiadóitól Révai Testvérek irodalmi intézet részvénytársaságtól

Kiss József költeményei

Illusztrált díszkiadását díszkötésben 24 frtért és kötelezem magamat a mű átvételétől kezdve havonként 2 frtot mindaddig a munka kiadónak Budapestre fizetni, míg a teljes vételár törlesztve nincs.

A részletfizetések be nem tartása esetén az esedékes összegek rajtam postai megbízás útján (30 kr. postaköltség hozzászámítása mellett) beszédhetők.

Hely és kelet: _____ Név és állás: _____

Ezen rendelőlap levelező-lapra ragasztandó és az „Országos Hirlap” címére küldendő.